

JURIDISKA FAKULTETEN
vid Lunds universitet

Per Österlind

EG:s gränsskyddsreglering i förändring

Examensarbete
20 poäng

Docent Hans Henrik Lidgard

Immaterialrätt

Vårterminen 2003

Innehåll

SAMMANFATTNING	1
FÖRKORTNINGAR	2
1 INLEDNING	3
1.1 Introduktion	3
1.2 Syfte och problemställning	4
1.3 Metod och disposition	5
1.4 Forskningsläge och källmaterial	6
1.5 Några definitioner	6
1.6 Avgränsning	7
2 ALLMÄNT OM IMMATERIALRÄTT, INTRÅNG OCH GRÄNSSKYDD	8
2.1 Kort om immaterialrätten	8
2.2 Motiv för bekämpningen av varumärkesförfalskningar och pirattillverkning	9
2.2.1 Konkurrens	9
2.2.2 Fiskala hänsyn och arbetsmarknadspolitik	10
2.2.3 Uppmuntran av innovation och utveckling	11
2.2.4 Konsumentskydd och allmän säkerhet	12
2.2.5 Organiserad brottslighet och terrorism	14
2.3 Gränskontrollens funktion för skyddet av immateriella rättigheter	15
2.4 Parallellhandel	17
2.4.1 Prisdifferentiering	17
2.4.2 Konkurrens	18
2.4.3 Konsumtion	18
2.4.4 Vissa problem relaterade till parallellhandel	19
3 UTVECKLINGEN AV EU:S GRÄNSSKYDDSREGLER	22
3.1 Allmänt	22
3.2 Andra åtgärder	23
3.3 Den första gränsskyddsförordningen – förordning (EG) nr 3842/86	23
3.3.1 Struktur	23
3.3.2 Tillämpningsområde	24
3.3.3 Förfarande och tillämpning	25

3.3.4	Övrigt	26
3.3.5	Praktisk tillämpning	26
3.4	Den nuvarande regleringen – förordning (EG) nr 3295/94	27
3.4.1	WTO och TRIPS	28
3.4.1.1	WTO:s funktion och betydelse	28
3.4.1.2	TRIPS och kravet på gränskontroller	28
3.4.2	Förordning (EG) nr 3295/94	30
3.4.2.1	Struktur	30
3.4.2.2	Tillämpningsområde	30
3.4.2.3	Processuella regler	32
3.4.2.4	Övrigt	33
3.4.2.5	Erfarenheter av förordningen	34
3.4.3	Kompletteringar av gränsskyddet - förordning (EG) nr 241/1999	35
3.4.3.1	Tillämpningsområde	35
3.4.3.2	Tullstatus	36
3.4.3.3	Gemenskapsvarumärke	36
3.4.3.4	Övrigt	37
3.5	Den nya regleringen - förordning (EG) nr 1383/2003	38
3.5.1	Struktur och systematik	40
3.5.2	Tillämpningsområde	40
3.5.3	Ansökningsförfarandet	41
3.5.4	Ingripande	43
3.5.4.1	Ingripande ex officio	44
3.5.4.2	Utgivande av information	44
3.5.4.3	Prov	45
3.5.4.4	Förenklat förfarande	45
3.5.4.5	Missbruk av information	46
3.6	Förordning (EG) nr 953/2003 - specialreglering för vissa läkemedel	47
4	ANALYS	49
4.1	Skyddet av rättighetsinnehavarens intressen kontra motstående intressen	49
4.1.1	Ställande av säkerhet	50
4.1.2	Förenklat förfarande	51
4.1.3	Risken för missbruk	53
4.1.4	Tidsramar	54
4.1.5	Parallellhandel	55
4.2	Slutsatser	56
	KÄLLFÖRTECKNING	58
	RÄTTSFALLSFÖRTECKNING	63

Sammanfattning

I detta arbete har jag haft som syfte att granska utvecklingen av EG:s gränsskyddsreglering för förhindrande av handel med varor som gör intrång i vissa immateriella rättigheter. Mitt fokus har varit att undersöka förändringen av tillvaratagandet av rättighetsinnehavarnas intressen och analysera vilka konsekvenser en sådan förändring har medfört.

Gränsöverskridande handel med varor som gör intrång i immateriella rättigheter, ofta benämnda varumärkesförfalskade och pirattillverkade varor, är ett problem av internationell karaktär som har vuxit explosionsartat alltsedan 1970-talet. Dessa varor hotar flera legitima intressen, exempelvis en fri marknads intresse av en fungerande fri konkurrens, konsumentskydd och fiskala intressen. Det har därför befunnits vara av vikt att på olika sätt försöka stävja denna handel, som enligt beräkningar uppgår till 5-7 % av den totala världshandeln.

Inom EG har ett av de sätt man försökt förhindra denna handel varit införandet av gränsskyddsregleringar med syfte att möjliggöra för nationella tullmyndigheter att ingripa mot gränsöverskridande handel med intrångsgörande varor. Den första av dessa regleringar tillkom 1986, varefter gränsskyddsregleringen har genomgått flera förändringar i olika avseenden, den senaste under 2003 i form av en ny förordning som träder i kraft under 2004.

Vad gäller EG:s gränsskyddsreglering har en märkbar förskjutning ägt rum i riktning mot ett större hänsynstagande till rättighetsinnehavarnas intressen på bekostnad av andra legitima intressen. Syftet med detta har varit att åstadkomma ett effektivare verktyg för bekämpning av handeln med varumärkesförfalskade och pirattillverkade varor. Det har dock rest frågor rörande intresseavvägningen och huruvida EG i alltför stor utsträckning gått rättighetsinnehavarna till mötes i detta avseende.

Mina slutsatser är att det finns principiella invändningar att göra mot vissa av de förändringar som utvecklingen har medfört. Dessa torde dock inte komma att ha någon större praktisk betydelse. De förefaller även motiverade av ett faktiskt behov att stävja den internationella handeln med varumärkesförfalskade och pirattillverkade varor.

Förkortningar

CEBR	Center for Economic and Business Research
EPC	European Patent Convention
EG	Europeiska Gemenskapen
EU	Europeiska Unionen
FBI	Federal Bureau of Investigation
GACG	Global Anti-Counterfeiting Group
GATT	General Agreement on Tariffs and Trade
GD	Generaldirektorat
ICC	International Chamber of Commerce
NATO	North Atlantic Treaty Organization
OECD	Organization for Economic Cooperation and Development
OHIM	Office for the Harmonization of the Internal Market, Trademarks and Designs
TRIPS	Agreement on Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights
USD	United States Dollar
WIPO	World Intellectual Property Organisation
WHO	World Health Organization
WTO	World Trade Organization

1 Inledning

1.1 Introduktion

Immateriella rättigheter utgör idag ofta tillgångar av stort ekonomiskt värde för dess innehavare. Värdet av exempelvis Microsofts upphovsrätt till sina datorprogram eller Coca Colas varumärke uppgår till mycket stora penningssummor.¹ Den internationella handeln med varor skyddade av olika immateriella rättigheter representerar också en avsevärd andel av den totala världshandeln. Detta har medfört att det har skapats starka ekonomiska incitament för andra än rättighetsinnehavare att profitera på den marknad som dessa produkter utgör, inte genom legitim konkurrens utan främst genom att inkräkta på dessa immateriella rättigheter. Förekomsten av dylika rättighetsintrång är inte något nytt men har under de senaste årtiondena ökat explosionsartat och blivit ett allvarligt problem av internationell karaktär. Enligt beräkningar utförda av ICC utgörs 5-7 % av världshandeln av varumärkesförfalskade och pirattillverkade varor.² Alla branscher och typer av varor är, i varierande utsträckning, utsatta för dessa immaterialrättsliga intrång.³ Den stora ökningen av intrång i immateriella rättigheter kan till stor del förklaras av den ökade världshandeln och den ökade tillgängligheten av avancerade teknologiska hjälpmedel som i flera avseenden har förenklat såväl framställning som distribution av flertalet varumärkesförfalskade och pirattillverkade varor.

För de legala rättighetsinnehavarna är det av stor vikt att försvara sina rättigheter mot intrång. Underlåtenhet eller oförmåga att göra detta kan leda till direkta ekonomiska förluster. Dylika förluster kan uppkomma genom snedvriden konkurrens som leder till förlorade marknadsandelar. De kan även uppstå genom att kända och respekterade varumärken förlorar trovärdighet, exempelvis genom att konsumenter förleds att tro att undermåliga produkter härrör från en viss rättighetsinnehavare, med ytterligare förluster som följd.⁴ Ur ett samhällsperspektiv finns det ytterligare skäl för att bekämpa handeln med varumärkesförfalskade och pirattillverkade varor. Relativt ofta förekommer att välorganiserade brottsorganisationer som sysslar med annan grov kriminell verksamhet är inblandade.⁵ Andra samhällsargument rör konsumentskydd, allmän säkerhet, konkurrens- och

---

¹ Exempelvis är Coca-Colas varumärke värderat till över 70 miljarder USD, http://www.businessweek.com/pdfs/2003/0331_globalbrands.pdf, 23/8 2003.

² Dessa beräkningar utfördes 1998 och det finns inga tecken som tyder på att handeln med dessa varor på något sätt skulle ha minskat, snarare det motsatta, http://www.iccwbo.org/ccs/cib_bureau/overview.asp, 23/8 2003.

³ Henning Harte-Bavendamm, *Handbuch der Markenpiraterie in Europa*, München 2000, s. 4.

⁴ http://www.iccwbo.org/ccs/cib_bureau/overview.asp, 23/8 2003.

⁵ COM/2003/0046 final, *Proposal for a Directive of the European Parliament and of the Council on measures and procedures to ensure the enforcement of intellectual property rights*, s. 11.

marknadspolitik samt fiskala intressen. Handeln med varumärkesförfalskade och pirattillverkade varor har således blivit en fråga av allt större vikt, såväl på nationell som internationell nivå.

En viktig del av kampen mot intrång i immateriella rättigheter är skapandet av ett effektivt gränsskydd som syftar till att stävja den internationella handeln med intrångsgörande varor. Sedan 1980-talet har gränsskyddsfrågorna rönt ökad uppmärksamhet i diskussionerna rörande handeln med varumärkesförfalskade och pirattillverkade varor. Inom EG har problemet fått alltmer uppmärksamhet.⁶ Den europeiska marknaden är ofta målet för varumärkesförfalskade och pirattillverkade varor, bland annat på grund av den köpkraft som återfinns bland konsumenterna på denna. Detta i kombination med avvecklandet av samtliga interna gränskontroller på den gemensamma inre marknaden har gjort att möjligheten att ingripa mot pirattillverkade och varumärkesförfalskade varor vid EG:s yttre gränser har blivit av stor betydelse. Flera åtgärder har vidtagits och regelverk implementerats i syfte att upprätthålla immateriella rättigheter och skydda dessa från intrång. Detta har skett såväl genom ett stärkande av de immateriella rättigheterna som av harmoniseringsarbete mellan medlemsstaterna, syftande till ett mer homogent skydd. Dessutom har gränsskyddsregler utarbetats och implementerats i syfte att förhindra gränsöverskridande handel med intrångsgörande varor.

Utarbetandet av ett effektivt gränsskydd inom EG för immateriella rättigheter är onekligen till stor fördel för rättighetsinnehavarna. Likaså finns det viktiga samhällsintressen som motiverar detta. Frågan är emellertid huruvida utvecklingen av gränsskyddet inom EG i det här avseendet har inneburit försämringar för andra legitima intressen, såsom intresset av en effektiv konkurrens och en fungerande internationell handel.

1.2 Syfte och problemställning

I detta arbete har jag som syfte att granska utvecklingen av EG:s gränsskyddsreglering för förhindrande av handel med varor som gör intrång i vissa immateriella rättigheter, från mitten av 1980-talet till den nyligen antagna gränsskyddsförordning som kommer att träda i kraft under 2004. Mitt fokus är att undersöka förändringen av tillvaratagandet av rättighetsinnehavarnas intressen. Jag avser härvid att analysera vilka konsekvenser en sådan förändring har medfört såväl avseende rättighetsinnehavarnas intressen som avseende andra motstående legitima intressen.

Det ligger givetvis i rättighetsinnehavarnas intresse att tillförsäkra sig såväl ett starkt rättighetsskydd som långtgående möjligheter att ingripa redan vid

---

⁶ I detta arbete har jag för tydlighetens skull valt att genomgående använda begreppet EG och inte det vidare begreppet EU. Detta motiveras av att de rättsakter och det rättsliga samarbete jag hänvisar till återfinns uteslutande inom EG:s ramar.

gränsen mot varor som misstänkts vara varumärkesförfalskade eller pirattillverkade.

Likväl finns det andra legitima intressen att ta hänsyn till. Ett alltför starkt värnande om rättighetsinnehavarnas intressen kan leda till att andra, motstående intressen får stå tillbaka. Exempelvis skulle ett absolut skydd för rättighetsinnehavarnas intressen medföra orimliga belastningar på legitim internationell handel. Liksom i allt annat lagstiftningsarbete är det av vikt att uppnå en balans där motstående intressen tillerkänts vederbörlig hänsyn är av stor betydelse. Det är å ena sidan av vikt att bemöta det problem som handel med varumärkesförfalskade och pirattillverkade varor utgör. Å andra sidan är det negativt om en gränsskyddsreglering verkar hämmande på internationell handel i allt för stor utsträckning. Vad jag har för avsikt att undersöka i detta avseende är således huruvida gränsskyddsreglerna som utvecklats inom EG uppfyller kraven på en skälig balans mellan relevanta motstående intressen.

1.3 Metod och disposition

I mitt arbete använder jag mig av traditionell rättsvetenskaplig metod, där det huvudsakliga källmaterialet utgörs av lagtext, förarbeten och doktrin. Såsom framgått baseras mitt arbete på en undersökning av utvecklingen av EG:s gränsskydd rörande varor som kan misstänkas göra intrång i immateriella rättigheter. Till stor del utgår denna undersökning från en studie av de gränsskyddsförordningar som utarbetats inom EG från 1986 fram till idag. Till stöd för min undersökning har jag även tagit hjälp av relevant doktrin och rättspraxis.

Uppsatsen består, utöver detta inledande kapitel, av tre kapitel. I kapitel 2 återfinns en övergripande redogörelse till varför det är nödvändigt att utarbeta den typ av gränsskyddsregler som återfinns inom EG. Här diskuteras bland annat varför det är av vikt att bekämpa handel med varumärkesförfalskade och pirattillverkade varor. Syftet med detta är att ge läsaren en förståelse för de motiv som ligger bakom reglerna rörande gränsskydd och tullgripande. I detta kapitel är ansatsen deskriptiv och framställningen är huvudsakligen baserad på relevant doktrin. I kapitel 3 redogörs därefter för framväxten av dagens regelverk, från den första förordningen fram till dagsläget med ett nyligen antaget förslag till ny gränsskyddsreglering. Denna redogörelse ska ge läsaren en uppfattning om hur regelverket har utvecklats och förändrats. Här berörs även de frågeställningar som behandlas mer utförligt i analysdelen. Även i denna del är ansatsen huvudsakligen deskriptiv även om problematiserande inslag förekommer. Framställningen baseras i detta avsnitt till största del på de gränsskyddsförordningar som utarbetats inom EG. Dessa rättsakter är av ett betydande omfång och har återgivits till de delar som är relevanta för uppsatsens syfte. En tolkning av relevanta reglers innebörd har i detta avseende varit nödvändig. I kapitel 4 avslutas uppsatsen med en analys av den utveckling som skett av gränsskyddsregleringen i EG samt med en

redovisning av de slutsatser jag har dragit. Ansatsen är i detta avsnitt genomgående analytisk.

1.4 Forskningsläge och källmaterial

Det kan konstateras att det finns relativt lite material inom detta område, särskilt då i någon form av problematiserande form. Ett mycket stort antal böcker och artiklar vidrör ämnet ytligt i samband med diskussioner om andra aspekter av immaterialrätten, medan skrivningar direkt fokuserade på frågan om gränskontroll och immateriella rättigheter är relativt ovanliga. Ett undantag från detta är parallellhandel, om vilket det finns mycket material att tillgå.

Material finns att tillgå rörande det förberedande arbetet med rättsakter, exempelvis grönböcker och dylikt. Detta material utgör användbara sammanställningar av relevant information inom området och presenterar ibland även olika infallsvinklar till problematiken. Att notera är dock att en stor del av uppfattningarna som återfinns i främst grönböcker och annat remissmaterial härrör från rättighetsinnehavare eller representanter för dessa. Flertalet av de artiklar som har använts i arbetet måste också anses ta sin huvudsakliga infallsvinkel från rättighetsinnehavarnas perspektiv på gränsskyddet. Ett av de fåtaliga undantag som påträffats är Philips artikel. Litteraturen, exempelvis Snyder, uppvisar huvudsakligen ett mer neutralt synsätt, även om undantag finns. Harte-Bavendamm tar liksom flertalet artiklar sin utgångspunkt i rättighetsinnehavarnas intressen.

Rörande källmaterialet kan sammanfattningsvis sägas att det finns en klar tyngdpunkt på material där rättighetsinnehavarnas synsätt på problematiken med gränsöverskridande handel med varumärkesförfalskade och pirattillverkade varor dominerar.

1.5 Några definitioner

Två begrepp som kommer att återkomma genomgående i denna uppsats är varumärkesförfalskade och pirattillverkade varor. Dessa termer återfinns frekvent i arbeten av detta slag men ofta med en varierande innebörd, beroende på sammanhang och författare. Det är av betydelse att läsaren har en förståelse för innebörden av termerna. Den definition som denna uppsats utgår ifrån är hämtad från kommissionens grönbok från 1998.⁷

Med ”varumärkesförfalskning och pirattillverkning”, när dessa termer används i mer allmänna sammanhang, menas alla varor, processer och tjänster som är föremål för eller resultat av en kränkning av en immateriell rättighet, det vill säga en industriell rättighet (varumärke, mönster, patent,

---

⁷ KOM (1998) 569 slutlig, *Att bekämpa varumärkesförfalskning och pirattillverkning på den inre marknaden*, s. 7.

bruksmodeller, ursprungsbenämning) eller en upphovsrätt eller närstående rättighet (uppträdande konstnärers rättigheter, fonogramtillverkares rättigheter, filmproducenters rättigheter, rätt till radiosändningar) eller särskilt rättsligt skydd för producenter av databaser. När termerna används separat och var för sig avser ”varumärkesförfalskning” varor som gör intrång i varumärken, medan ”pirattillverkad” vara avser intrång i upphovsrätt och närstående rättigheter samt intrång i mönster.

Läsaren bör dock observera att termerna ibland även används med en mer specifik innebörd. Detta framgår dock av sammanhanget och förekommer i de delar av uppsatsen som behandlar det materiella innehållet i specifika regleringar.

1.6 Avgränsning

Med beaktande av arbetets begränsade omfattning har jag ansett det nödvändigt att göra vissa avgränsningar. Uppsatsen kommer därför inte att behandla intrång i immateriella rättigheter vilka äger rum inom EG:s gränser. Uppsatsen är enbart fokuserad till handel med intrångsgörande varor som olika sätt korsar dessa gränser.

Jag har också valt att inte gå på djupet i problematiken relaterad till parallellhandel. Parallellhandel aktualiserar visserligen flera intressanta frågor i sammanhanget men på grund av det begränsade utrymmet kommer dessa inte att behandlas utförligt. Jag har valt att begränsa framställningen till vissa aspekter kring parallellhandel som kan anses relaterade till den problematik jag behandlar.

Slutligen ska sägas att inom ramen för ett mer omfattande arbete finns det utrymme för att behandla ämnet ur flera aspekter och på ett mer djupgående sätt än som varit möjligt inom detta arbetes ramar.

2 Allmänt om immaterialrätt, intrång och gränsskydd

2.1 Kort om immaterialrätten

Immaterialrätten är det rättsområde som reglerar skydd för vetenskap, teknik, industriell formgivning, design, litteratur, musik, konst, varumärken och andra kommersiella kännetecken, samt ett antal därmed besläktade förhållanden. Det övergripande syftet med immaterialrätten kan sägas vara att upphovsmannen till den intellektuella prestationen tilldelas en principiell ensamrätt till den ekonomiska nyttan av prestationen. Detta innebär ett undantag från den ekonomiska grundtesen om att konkurrens normalt är det mest gynnsamma för en sund samhällsekonomisk utveckling.⁸ Genom att tillåta denna typ av legala monopol, av varierande omfattning och utsträckning beroende på föremålet, anses teknisk utveckling, kulturellt skapande och konkurrens gynnas.⁹ Vad lagstiftaren eftersträvar är att ge ekonomiska incitament för utövare av önskvärda verksamheter, exempelvis forskning och utveckling.

Immaterialrätten rör dels under vilka förutsättningar som en immaterialrätt kan förvärfvas, dels vad en immaterialrätt ger för rättigheter och vilka möjligheter rättighetsinnehavaren har att skydda sin ensamrätt. För det senare ändamålet finns ett antal sanktioner och rättsliga medel av såväl civilrättslig som straffrättslig art, där de senare har uppmärksammats alltmer under senare tid.

Även om immaterialrätten traditionellt sett är ett utpräglat nationellt rättsområde har det sedan lång tid tillbaka förekommit ett internationellt samarbete i vissa frågor. Det har varit den nationella regleringen som varit av störst faktisk betydelse, men under de senaste tio åren har avtal som TRIPS kommit att spela en betydande roll.¹⁰ På regional nivå i Europa återfinns fristående immaterialrättsliga samarbeten, främst då European Patent Convention, EPC. Inom EU har immaterialrätten kommit att få allt större uppmärksamhet under 1990-talet och det tidiga 2000-talet. Som exempel kan nämnas gemenskapsvarumärke, EG-patent och ett kommande direktiv om skydd för immateriella rättigheter.

---

⁸ Michael Parkin, Melanie Powell, Kent Matthews, *Economics*, 3:e upplagan, Harlow 1997, s. 260ff.

⁹ Robert Merges, Peter Menell, Mark Lemley, *Intellectual Property in the New Technological Age*, 2:a upplagan, New York 2000, s. 15f.

¹⁰ TRIPS och WTO kommer att behandlas senare i uppsatsen.

2.2 Motiv för bekämpningen av varumärkesförfalskningar och pirattillverkning

Handeln med varumärkesförfalskade och pirattillverkade varor är idag en omfattande verksamhet som omsätter stora ekonomiska värden. Siffror framtagna av ICC gör gällande att mellan 5-7 % av den totala världshandeln utgörs av dylika varor.¹¹ Omvandlat till pengar skulle detta innebära att handel med intrångsgörande varor genererar ett värde på nästan 360 miljarder USD årligen. Man bör dock förhålla sig till dessa siffror med en viss försiktighet, då det har framförts kritik som hävdar att uppgifterna är kraftigt överdrivna.¹² Verksamheten är, liksom annan kriminell verksamhet, svår för objektiva bedömare eller myndigheter att få insyn i och tydligt grepp om. Mer exakta uppgifter är svåra att erhålla och det rör sig därför om uppskattningar, baserade på faktorer av varierande tillförlitlighet, exempelvis tullbeslag, oförklarliga försäljningsnedgångar med mera. Dessa uppskattningar torde dock, även med ovanstående taget i beaktande, påvisa att handel med intrångsgörande varor utgör en verksamhet av betydande omfattning.

Behovet av att effektivt bekämpa handel med varor som gör intrång i immateriella rättigheter har blivit allt större allteftersom den ekonomiska omfattningen av denna handel har ökat. Som illustration kan anföras att under perioden 1998-2001 ökade antalet beslag av dylika varor vid EU:s yttre gränser med 900 %, från cirka 10 miljoner föremål till nästan 100 miljoner föremål.¹³ Denna kraftiga ökning torde visa att det rör sig om en snabbt växande verksamhet.¹⁴

2.2.1 Konkurrens

EU och dess institutioner har kommit att alltmer uppmärksamma problemen med handeln med intrångsgörande varor. Varumärkesförfalskade och pirattillverkade varor skadar den inre marknaden, bland annat genom att handelsflöden avleds och konkurrensen snedvrids. Detta missgynnar den öppenhet och rättvisa konkurrens på den inre marknaden som gemenskapen eftersträvar att uppnå. Inte minst torde mindre företag riskera att drabbas hårt. Som en konsekvens av detta uppstår risken att marknadsaktörerna förlorar förtroendet för den inre marknads funktion och säkerhet. Det är således av stor vikt att såväl kommissionen som de enskilda medlemsstaterna möjliggör för rättighetsinnehavare att på ett effektivt och ändamålsenligt sätt

---

¹¹ http://www.iccwbo.org/ccs/cib_bureau/overview.asp, 23/8 2003.

¹² Jeremy Philips, "Fakin' it", *European Intellectual Property Review*, 1999, s. 275.

¹³ KOM (2003) 0020 slutlig, *Förslag till rådets förordning om tullmyndigheternas ingripande mot varor som misstänks kränka vissa immateriella rättigheter och om vilka åtgärder som skall vidtas mot varor som kränker vissa immateriella rättigheter*, s. 2.

¹⁴ I denna ökning inkluderas dock även beslag av varor som gjorde intrång i de typer av immateriella rättigheter, bland annat patent, som tillkommit gränsskyddsregleringens tillämpningsområde efter regeländringar 1999. Flertalet av beslagen rörde dock intrång i immateriella rättigheter som omfattades redan dessförinnan

upprätthålla sina immateriella rättigheter och skydda dessa från intrång. Samtidigt föreligger behovet av en smidig och väl fungerande handel, dels på den gemensamma marknaden, dels med länder utanför gemenskapens yttre gränser.¹⁵

Problemet med varumärkesförfalskningar och pirattillverkade varor är dock svåråtkomligt. Ofta kan det vara svårt att se skillnad på en genuin vara och en falsk sådan. Samtidigt kan de falska produkterna ofta säljas till ett avsevärt lägre pris än de genuina. Detta kan främst härledas till två faktorer. Den ena är att det är möjligt för en varumärkesförfalskare eller pirattillverkare att välja en lägre kvalitetsnivå på sina varor. Denne har inte något långsiktigt intresse i att upprätthålla ett gott renommé för ett visst varumärke och kan således ignorera säkerhetsstandarder och dylikt. Dessa producenter kan ofta ytterligare pressa sina produktionskostnader genom att inte erlägga skatter och avgifter, använda sig av svart arbetskraft etcetera. Den andra faktorn är att intrångsgörande producenter inte behöver investera stora summor pengar i forskning och utveckling eller marknadsföring, investeringar som legitima producenter och handlare måste göra och kompensera med ett högre pris på sina varor. Genom att legitima producenter och handlare belastas med ovanstående kostnader kan det uppstå ett avsevärt glapp mellan den rena produktionskostnaden och marknadspriset.¹⁶ Det är bland annat här som pirattillverkarna kan verka och göra stora vinster.

Samtidigt kan det diskuteras huruvida den rent ekonomiska skadan med varumärkesförfalskade och pirattillverkade varor i vissa avseenden överdrivs. Man bör hålla i åtanke att i många fall köps de billigare, falska produkterna av konsumenter som inte skulle spendera pengar på avsevärt dyrare originalprodukter.¹⁷ Slutsatsen av detta är att det i dessa fall torde vara felaktigt att tillskriva rättighetsinnehavaren en ekonomisk förlust, även om detta givetvis inte påverkar det faktum att det rör sig om ett otillåtet intrång i en immateriell rättighet. Dylika hänsyn förefaller dock sällan beaktas vid beräkningar av värdet av de förluster och skador varumärkesförfalskningar och pirattillverkning åsamkar rättighetsinnehavare. Resultatet blir då att dessa överdrivs.

2.2.2 Fiskala hänsyn och arbetsmarknadspolitik

Ett ofta anfört argument för bekämpning av varumärkesförfalskade och pirattillverkade varor är av en fiskal natur, främst då relaterat till uppbörd av skatt. Såväl produktionen av som handeln med dessa typer av varor är ofta helt eller delvis undanhållna beskattning och andra avgifter. Detta är möjligt då dessa verksamheter normalt sker mer eller mindre i det fördolda. Minskade skatteintäkter har bland annat lyfts fram av kommissionen som ett

---

¹⁵ KOM (1998) 569 slutlig, s. 5.

¹⁶ *Final Report on responses to the European Commission Green Paper on Counterfeiting and Piracy*, 7th June 1999, s. 9.

¹⁷ *Final Report on responses to the European Commission Green Paper on Counterfeiting and Piracy*, 7th June 1999, s. 9f.

stort problem.¹⁸ En undersökning utförd av CEBR på uppdrag av GACG i juni 2000 påvisar att det rör sig om avsevärda summor som undanhålls medlemsstaterna i skatteintäkter.¹⁹ Även här bör man dock hålla de tidigare nämnda empiriska osäkerheterna i åtanke vid beaktandet av dessa summor. Man torde dock på basis av denna statistik kunna dra slutsatsen att i vart fall industrialiserade stater har mycket att vinna på att avdela resurser för bekämpning av varumärkesförfalskade och pirattillverkade produkter. I vissa avseenden skulle således insatser mot intrångsgörande varor kunna bli mer eller mindre självfinansierande, under förutsättning att de är rimligt framgångsrika.

Likaså anförs ofta argument rörande de förhållanden under vilka framställningen av denna typ av varor sker. Ofta äger produktionen rum med hjälp av svart arbetskraft och med undermåligt arbetarskydd, exempelvis bristande brandskydd och avsaknad av skyddsutrustning.²⁰ Särskilt i de fall som produktionen sker undanskymt från myndigheter torde risken för undermåliga arbetsförhållanden vara mycket stor då förekomsten av utomstående kontroll saknas. Även barnarbete är vanligt i denna produktion.²¹ En fråga som uppkommer i sammanhanget är dock huruvida dessa förhållanden är mer vanligt förekommande i samband med varumärkesförfalskning och pirattillverkning jämfört med annan produktion i berörda länder. Flera av de stater som utmärkt sig avseende produktion av varumärkesförfalskade eller pirattillverkade varor är långt ifrån mönstergilla i fråga om arbetarskydd, oavsett om det rör sig om legal eller illegal industri.²²

2.2.3 Uppmuntran av innovation och utveckling

Ett mycket tungt vägande motiv att motarbeta förekomsten av varumärkesförfalskade och pirattillverkade varor är strävan att upprätthålla det gällande immaterialrättsliga systemet. Innovation och utveckling är en viktig faktor för ekonomisk tillväxt i en modern marknadsekonomi.²³ Det är genom utvecklingen av nya produkter och tjänster som företag erövrar marknadsandelar och stärker sin konkurrensposition. Det immaterialrättsliga systemet är utvecklat för att belöna innovativa företag och privatpersoner. Företag som investerar stora resurser i forskning och utveckling och i marknadsföring av nya produkter och tjänster bör tillförsäkras åtnjutandet av

---

¹⁸ COM/2003/0046 final, s. 9.

¹⁹ Som exempel kan nämnas 7 581 miljoner euro i beklädnadsbranschen, 3 731 miljoner euro i sport- och leksaksbranschen och 3 017 miljoner euro i läkemedelsbranschen, COM/2003/0046 final, s. 10.

²⁰ *Final Report on responses to the European Commission Green Paper on Counterfeiting and Piracy*, 7th June 1999, s. 13.

²¹ http://europa.eu.int/comm/taxation_customs/customs/counterfeit_piracy/counterfeit2_en.htm, 10/8 2003.

²² http://www.ilo.org/public/english/dialogue/sector/techmeet/smei00/smein.htm#_Toc492786071, 17/8 2003.

²³ COM/2003/0046 final, s. 7.

rimliga ekonomiska fördelar genererade av dessa investeringar.²⁴ I annat fall uppkommer risken att utvecklingen inom berörda områden avstannar.²⁵

I princip alla industrialiserade länder har likartade immaterialrättsliga system, även om vissa variationer förekommer. Likaså erkänner man i princip samma ekonomiska rättigheter förknippade med immateriella rättigheter. Den nationella lagstiftarens intentioner med införandet av och erkännandet av immateriella rättigheter förfelas väsentligen om effektiva åtgärder för att bekämpa varumärkesförfalskade och pirattillverkade varor inte vidtas. Även om nationella myndigheter bekämpar inhemska produktion av intrångsgörande varor kommer den inhemska marknaden att tillföras dylika varor genom import om inte gränsskyddsåtgärder vidtas. Det torde vara ett nödvändigt steg för en lagstiftare som infört ett immaterialrättsligt system att även vidta nödvändiga åtgärder för att upprätta och skydda dessa rättigheter.²⁶ Om detta skulle underlåtas skulle immaterialrätten bli av föga betydelse.

2.2.4 Konsumentskydd och allmän säkerhet

Det finns även bärkraftiga argument för att göra bekämpningen av varumärkesförfalskade och pirattillverkade produkter till en prioriterad fråga ur såväl konsumentskydds- som säkerhetssynpunkt. Ett varumärke fyller bland annat en garantifunktion och fungerar som kvalitetsindikator i förhållande till konsumenter.²⁷ Ett välkänt och etablerat varumärke kan jämföras med ett förtroendeförhållande mellan producent och konsument. Konsumenter som väljer att köpa produkter från ett företag med ett välrenommerat varumärke kan förvänta sig en given kvalitet och att företaget i fråga anstränger sig för att upprätthålla denna kvalitet. Produkter av undermålig kvalitet skulle leda till att konsumentens förtroende för varumärket skulle undergrävas, något som en varumärkesinnehavare normalt vill undvika.²⁸ Likaså förväntar sig konsumenten en fungerande reklamations- och serviceorganisation hos varumärkesinnehavaren till vilken denne kan vända sig till om varan skulle vara behäftad med brister.

I många fall torde den konsument som köper en varumärkesförfalskad produkt vara väl medveten om att produkten inte är ”genuin”. Denna insikt, eller i vart fall starka misstanke, kan konsumenten förvärva genom exempelvis ett anmärkningsvärt lågt pris, gatuförsäljning eller dylikt. Det faktum att en vara är varumärkesförfalskad eller pirattillverkad förefaller ofta sakna avhållande effekt på konsumenter. Konsumentundersökningar visar att cirka 40% av tillfrågade konsumenter skulle överväga att köpa en vara även

---

²⁴ Mogens Kocktvedgaard, Marianne Levin, *Lärobok i immaterialrätt*, 6:e upplagan, Göteborg 2001, s. 28ff.

²⁵ http://www.lex.unict.it/cde/documenti/vari/2003/030130intellettuale_en.htm, 26/8 2003.

²⁶ COM/2003/0046 final, s. 5.

²⁷ Mogens Kocktvedgaard, Marianne Levin, s. 318f.

²⁸ Henning Harte-Bavendamm, s. 12.

om de visste att den gjorde intrång i en immateriell rättighet.²⁹ I dessa fall torde konsumentskyddsintresset vara begränsat. Den som köper en uppenbart falskt produkt till ett mycket lågt pris kan knappast förvänta sig någon högre kvalitet på denna.

Det förekommer dock att varumärkesförfalskade varor säljs till samma pris som originalvaror och till och med från etablerade försäljningsställen. Det senare kan exempelvis inträffa genom att varorna förs in någonstans i distributionskedjan. Detta kan innebära att inte ens försäljaren är medveten om att varorna som saluförs inte är äkta. Under sådana omständigheter kan det vara mycket svårt för en konsument att skilja varumärkesförfalskade produkter från genuina dito. Således är risken stor att konsumenten missleds till att betala för och förvänta sig en kvalitet som inte erhålls.³⁰ Om konsumenten skulle uppmärksamma detta i ett senare skede, exempelvis genom att varan på grund av dess undermåliga kvalitet går sönder, kan konsumenten få problem att reklamera varan. Rättighetsinnehavaren torde inte vilja befatta sig med de falska produkterna.

En än allvarligare aspekt på problemet rör de säkerhetsrisker som ofta är sammankopplade med varumärkesförfalskade och pirattillverkade varor. Som nämnts kan en pirattillverkare medvetet låta tillverka varor med en kvalitet och standard som understiger fastställda säkerhetsnormer. I dessa sammanhang är det av underordnad betydelse om det hos brukaren föreligger en medvetenhet om att det rör sig om varumärkesförfalskade eller pirattillverkade produkter av osäker kvalitet. Om exempelvis pirattillverkade, undermåliga bromsklossar monteras på en buss är det illa nog om montören inte vet att det rör sig om pirattillverkade klossar. Skulle denne vara medveten om förhållandet är det inte montören som utsätts för riskerna utan ovetande passagerare.³¹ Runt om i världen finns det en mängd fall där produkter har påträffats med bland annat förfalskade varumärken och där dessa har utgjort en direkt fara för liv och hälsa. I vissa fall har detta även fått katastrofala följder. Några exempel på detta kan nämnas. 1989 störtade ett norskt flygplan på väg mellan Norge och Tyskland. De femtiofem passagerarna och besättningsmedlemmarna omkom. Haveriutredningen visade att haveriet orsakats av pirattillverkade bultar i planets akterparti. 1990 dog 109 nigerianska barn efter att ha ätit pirattillverkad medicin innehållandes bland annat industriellt lösningsmedel. 1994 upptäcktes i Storbritannien förpackningar med förfalskade varumärken innehållandes tvättmedel med höga koncentrationer av frätande ämnen, som orsakade brännskador som följd för de som kom i hudkontakt med tvättmedlet.³² 1996 beslagtogs varumärkesförfalskade alkoholdrycker innehållandes höga halter

---

²⁹ *Final Report on responses to the European Commission Green Paper on Counterfeiting and Piracy*, 7th June 1999, s. 16.

³⁰ COM/2003/0046 final, s. 10.

³¹ Exemplet är hämtat från ett fall i Storbritannien där det upptäcktes bromsklossar för bussar, försedda med förfalskade varumärken, som under ett plasthölje endast bestod av pressad halm.

³² ICC Counterfeiting Intelligence Bureau, *The International Anti-Counterfeiting Directory 2003*, s. 143ff.

av metanol tillräckligt för att orsaka allvarliga synskador, även detta i Storbritannien.³³ Fram till 1999 hade WHO upptäckt sammanlagt 771 fall av mediciner som på olika sätt gjorde intrång i immateriella rättigheter. Flera av dessa saknade aktiva beståndsdelar medan andra, till exempel i det ovan nämnda nigerianska fallet, innehöll hälsofarliga ingredienser.³⁴ Detta är ett fåtal exempel på farliga, varumärkesförfalskade eller pirattillverkade produkter där konsumenten trots sig använde den genuina produkten, men istället föreletts med förfalskningar och kopior.

2.2.5 Organiserad brottslighet och terrorism

Som har antytts ovan utgör varumärkesförfalskning och pirattillverkning ett mångfacetterat problemområde. Ur en kriminalpolitisk synvinkel kan man konstatera att verksamheten ofta inkluderar brottsliga handlingar inom flera rättsområden, bland annat skatterätten, arbetsrätten, konsumentskyddslagstiftningen och givetvis immaterialrätten.

Det är idag klarlagt att det bakom produktionen av och handeln med varumärkesförfalskade och pirattillverkade varor inte sällan står välorganiserade grupper som även är involverade i annan grov kriminell verksamhet. Kopplingar till terroristgrupper har kunnat konstateras i vissa fall, bland annat vid attentatet mot World Trade Center 1993, där amerikanska FBI presenterade uppgifter som påvisade att attentatet bland annat finansierats med inkomster från pirattillverkning.³⁵ Ett annat exempel är påvisade kopplingar mellan pirattillverkade videokassetter och finansieringen av paramilitära grupper på Nordirland.³⁶ Detta kan vid första anblick uppfattas som något överraskande, sannolikt förknippat få ett par pirattillverkade gymnastikskor eller en piratkopierad spelfilm med organiserat politiskt våld. Man bör dock hålla i åtanke att det rör sig om en mycket lönsam verksamhet förknippad med relativt små risker, varför kriminella organisationer lockas av verksamheten.³⁷ För den händelse att någon inblandad fälls, är dessutom straffsätserna avsevärt lägre än vid exempelvis smuggling av narkotika. Som illustration kan nämnas att straffet i Sverige för varumärkesintrång, vilket regleras i Varumärkeslagen (1960:644) 37 §, är böter eller fängelse i högst två år. Åtal får dessutom endast väckas om särskilda skäl gör det påkallat. Jämfört med straffet för exempelvis smuggling av narkotiska preparat är detta tämligen låga straffsätser.³⁸ I vissa fall förefaller till och med organiserade brottsliga grupper ha ändrat inriktning på

---

³³ Andrew Clark, "Trade marks and the relabelling of goods in the single market: Anti-counterfeiting implications of *Loendersloot v. Ballantine*", *European Intellectual Property Review*, 1998, s. 329.

³⁴ http://europa.eu.int/comm/taxation_customs/customs/counterfeit_piracy/counterfeit2_en.htm, 20/8 2003.

³⁵ ICC Counterfeiting Intelligence Bureau, s. 143.

³⁶ *Final Report on responses to European Commission Green Paper on Counterfeiting and Piracy*, 7th June 1999, s. 13.

³⁷ COM/2003/0046 final, s. 11.

³⁸ COM/2003/0046 final, s. 11.

sin verksamhet från smuggling av exempelvis narkotika till smuggling av varumärkesförfalskade och pirattillverkade varor.³⁹ En illustrerande jämförelse är att ett kilo cannabis inbringar cirka 2 000 euro i ren vinst på den europeiska marknaden, medan ett kilo pirattillverkade CD-skivor kan inbringa upp till 3 000 euro.⁴⁰

Det får anses vara av betydelse för varje rättsstat att bekämpa den organiserade brottslighetens inkomstkällor. I och med den organiserade brottslighetens involvering i varumärkesförfalskning och pirattillverkning innefattar detta även bekämpning av dylika verksamheter.

2.3 Gränskontrollens funktion för skyddet av immateriella rättigheter

Frågor som rör gränsskyddsåtgärder med syfte att säkerställa att produkter som inkränkt på immateriella rättigheter inte förs in på nationella marknaderna får anses befinna sig i periferin av immaterialrätten. Traditionellt har diskussionerna i huvudsak varit fokuserade kring immaterialrättens ”kärnland”, det vill säga de immateriella rättigheterna i sig, hur dessa erhålls och vilket skydd dessa ger. Det är också dessa grundläggande frågeställningar som formar grundvalarna för diskussionerna om gränskontroll. Vidare ger förekomsten av erkända immateriella rättigheter i länder där produktion av varumärkesförfalskade och pirattillverkade produkter förekommer den i vart fall teoretiska möjligheten att ingripa direkt mot producenterna på plats i exempelvis Indien, Thailand, Ryssland, Kina eller Brasilien. Denna möjlighet är givetvis i högsta grad önskvärd, att angripa källan är effektivare än att försöka genskjuta leveranser till marknader i västvärlden genom gränskontroller.

Problem med att få immateriella rättigheter erkända i vissa länder, framför allt utvecklingsländer, var under mycket lång tid det dominerande inslaget i arbetet mot varumärkesförfalskning och pirattillverkning. Först under 1980-talet började gränskontrollfrågorna röna alltmer uppmärksamhet på nationellt och internationellt plan.

Som nämnts är det givetvis önskvärt och, i vart fall teoretiskt, mest effektivt att angripa problemet med varumärkesförfalskade och pirattillverkade varor vid dess källa, det vill säga vid produktionen. Detta har dock visat sig vara svårt i praktiken på grund av flera faktorer. Dessa är bland annat verksamhetens ofta fördolda natur, korruption eller ovilja att ingripa hos nationella myndigheter och ibland svårigheter att få immateriella rättigheter erkända. I många fall har även producenterna av intrångsgörande varor visat sig vara mycket förslagna och välorganiserade. Det har kunnat påvisas fall med industrier där legitim varutillverkning har pågått under huvuddelen av

---

³⁹ COM/2003/0046 final, s. 11.

⁴⁰ http://europa.eu.int/comm/taxation_customs/customs/counterfeit_piracy/counterfeit3_en.htm, 18/8 2003.

produktionstiden, för att under vissa tidsperioder övergå till produktion av varumärkesförfalskade varor. Därefter har en återgång skett till den legitima produktionen.⁴¹ Det är således av ovan nämnda anledningar som det är mycket svårt att upptäcka den illegala delen av produktionen, detta även om de nationella myndigheterna skulle vara samarbetsvilliga och tillfredsställande legala medel skulle finnas att tillgå.

Rättighetsinnehavarna har kommit till insikten, med ovan nämnda bakgrund, att gränsskyddsåtgärder är ett medel för att begränsa varumärkesförfalskade och pirattillverkade varors påverkan av viktiga konsumentmarknader.⁴² Samtidigt som ett angrepp mot källan är det mest effektiva, är ett ingripande vid gränsen mot en försändelse med intrångsgörande varor avsevärt mer effektivt än ingripande mot de enskilda försäljningsställen till vilka varorna distribuerats.⁴³ Gränsskyddsåtgärder utgör därför ett viktigt komplement till annat arbete för att skydda immateriella rättigheter mot intrångsgörande produkter.

Framväxten av gränsskydd gentemot införsel av pirattillverkade och varumärkesförfalskade varor till den europeiska marknaden inom ramen för det europeiska samarbetet kommer att beröras närmare nedan. Att nämna här är att det samtidigt som problemet med intrångsgörande varor alltmer uppmärksammas av såväl gemenskapen som de enskilda medlemsstaterna, minskar antalet faktiska tillfällen att ingripa mot intrångsgörande varor i Europa. Detta är kopplat till utvecklingen av den gemensamma marknaden med avlägsnandet av alla inre gränskontroller. Allteftersom EU utvidgas omfattar denna marknad ett allt större territorium. Problemet är att samtidigt som detta i hög grad underlättar för legal, gränsöverskridande handel, så har det samma effekt på handeln med varumärkesförfalskade och pirattillverkade varor.⁴⁴ Det räcker för en importör av intrångsgörande varor att passera en yttre gräns för att därefter ha obehindrad tillgång till hela den lukrativa gemensamma marknaden. Erfarenheterna visar att importörerna är väl medvetna om detta och även ägnar sig åt ”jurisdiction-shopping”, det vill säga man väljer det land där gränskontrollen är svagast för importen för att därefter transportera varorna till det tänkta avsättningsområdet.⁴⁵ Det finns tecken som tyder på att Sverige är en av de jurisdiktioner som föredras av importörer.⁴⁶

---

⁴¹ Marie-Christine Piatti, ”Measures to combat international piracy”, *European Intellectual Property Review*, 1989, s. 241.

⁴² Andrew Clark, ”The use of border measures to prevent international trade in counterfeit and pirated goods: Implementation and proposed reform of Council regulation 3295/94”, *European Intellectual Property Review*, 1998, s. 414.

⁴³ Michael Blakeney, *Trade Related Aspects of Intellectual Property Rights: A Concise Guide to the TRIPs Agreement*, London 1996, s. 133.

⁴⁴ Andrew Clark, ”Trade marks and the relabelling of goods in the single market: Anti-counterfeiting implications of *Loendersloot v. Ballantine*”, s. 329f.

⁴⁵ *Final Report on responses to the European Commission Green Paper on Counterfeiting and Piracy*, 7th June 1999, s. 26

⁴⁶ Rikskriminalpolisen kriminalunderrättelsetjänsten, *Organiserad brottslighet i Sverige 2001*, RKP KUT rapport 2002:12, s. 37.

Avskaffandet av de inre gränskontrollerna på den gemensamma marknaden i Europa stärker behovet av en fungerade gränskontroll vid denna marknads yttre gränser. Samtidigt pekar uppgifter om att handeln med varumärkesförfalskade och pirattillverkade varor styrs till de länder med mindre effektiv tullkontroll på behovet av en harmonisering av gränsskyddet.

2.4 Parallellhandel

Parallellhandel utgör en speciell frågeställning i diskussionen om skydd för immateriella rättigheter genom gränskontroller, varför följande avsnitt kommer att behandla detta område. Frågor rörande parallellhandel med immaterialrättsligt skyddade varor är intimt förknippade med frågor rörande prisdifferentiering, konkurrens och konsumtion av immateriella rättigheter. Parallellhandel kommer här att diskuteras i korthet i syfte att belysa vissa frågeställningar relaterade till handeln med varumärkesförfalskade och pirattillverkade varor, bland annat risken för uppblandning av intrångsgörande och parallellimporterade varor.

Något förenklat kan parallellhandel definieras som handel med varor av någon annan än rättighetsinnehavaren eller av denne utsedd distributör. Genom att köpa varorna till ett lågt pris på en marknad och därefter importera dem till en annan marknad där samma varor betingar ett högre pris, kan en vinst göras. Det rör sig således inte definitionsmässigt om varumärkesförfalskade eller pirattillverkade varor utan om originalprodukter framställda under legala former och som placerats på en viss marknad av den legala rättighetsinnehavaren.⁴⁷ En tydlig skillnad föreligger här i förhållande till varumärkesförfalskade och pirattillverkade varor som har producerats utan rättighetsinnehavarens samtycke.⁴⁸

2.4.1 Prisdifferentiering

Den vinst som parallellhandlaren kan betinga sig grundar sig på fenomenet prisdifferentiering. Samma vara från samma tillverkare säljs ofta till olika pris på olika marknader. Dessa prisskillnader kan ha sin grund i skillnader avseende köpkraft mellan olika marknader, men även i valutafluktuationer, transaktionskostnader och rättsliga förhållanden.⁴⁹ Genom att anpassa sin prissättning till lokala eller regionala förhållanden eftersträvar rättighetsinnehavarna och av dem utsedda distributörer att maximera sin avkastning.⁵⁰

---

⁴⁷ Jamie Gorelick, Rory Little, "The Case for Parallell Import", *North Carolina Journal of International Law and Commercial Regulation*, spring 1986, s. 205.

⁴⁸ Andrew Clark, "Parallell Imports: A new Job for Customs", *European Intellectual Property Review*, 1999, s. 4.

⁴⁹ Hans Henrik Lidgard, *Parallellhandel*, Norstedts juridik, Stockholm 2002, s. 17.

⁵⁰ *Ibid.*, s. 319.

Prisskillnaderna mellan samma varor på olika marknader kan vara betydande. Priserna anpassas för den lokala marknaden, vilket får till följd att introduktion på en marknad av varor inköpta på en annan marknad kan medföra ekonomiska komplikationer för en rättighetsinnehavare.

2.4.2 Konkurrens

Konkurrens från andra aktörer förhindrar en enskild aktör att agera på ett ekonomiskt osunt sätt, till exempel genom att ta ut ett överpris eller leverera mindre än efterfrågan av en vara. Det är konkurrens som anförs som det främsta argumentet för parallellhandel. Genom att andra aktörer kan föra in varor och därmed konkurrera med rättighetsinnehavare utsätts även denna del av marknaden för konkurrens.

Genom att en parallellhandlare utnyttjar prisdifferentieringen mellan olika marknader kan denna förvärva en vara till ett lägre pris än det som gäller på den aktuella marknaden. Vidare kan parallellhandlare hålla sina kostnader för varorna nere genom att utnyttja av rättighetsinnehavaren gjorda investeringar i exempelvis marknadsföring. Detta gör det möjligt för parallellhandlaren att hålla ett väsentligt lägre pris än rättighetsinnehavaren eller dennes distributörer.⁵¹

Genom förekomsten av parallellimporterade varor på en marknad förhindras att en absolut monopolställning uppkommer i försäljningsledet. Rättighetsinnehavaren har fortfarande kvar sin monopolställning med avseende på framställningen och den initiala försäljningen av en vara, men dennes distributörer och försäljare får därefter påräkna att få konkurrens av parallellimporterade varor. Huruvida denna konkurrens är sund eller inte ur ett nationalekonomiskt perspektiv kan diskuteras men är svårt att styrka, och förefaller i slutändan komma ned till en fråga om uppfattningar och övertygelser.⁵²

2.4.3 Konsumtion

Konsumtion av en immateriell rättighet innebär kortfattat att när en skyddad vara placeras på en marknad av rättighetsinnehavaren eller med dennes samtycke, kan inte längre en immateriell rättighet utnyttjas för att kontrollera vem som köper varan eller vad denne företar sig med den köpta varan. Rättighetsinnehavaren förlorar således kontrollen över den enskilda produkten efter att den har placerats på marknaden.

Under en längre period fördes en intensiv debatt om huruvida konsumtionen skulle anses vara global eller regional.⁵³ Sverige tillämpade fram till 1960-talet en doktrin om nationell konsumtion för att därefter övergå till

---

⁵¹ Jamie Grogerick, Rory Little, s. 227.

⁵² Andrew Clark, "Parallell Imports: A New Job for Customs", s. 1.

⁵³ Diskussionen har primärt rört varumärkesrätter.

internationell konsumtion, det vill säga det saknar betydelse var i världen varan placeras på marknaden, rättighetsinnehavaren kan därefter inte göra anspråk på kontroll över varan genom åberopande av sin immateriella rättighet. Andra länder, till exempel Spanien, har däremot haft en doktrin om nationell eller territoriell konsumtion, det vill säga den immateriella rättigheten konsumeras endast på den marknad som varan har placerats på av rättighetsinnehavaren eller med dennes samtycke. Frankrike uppvisade en säregen utformning av konsumtionsreglerna knutna till regleringen av illojal konkurrens som förhindrade försäljning utanför etablerade distributionssystem. När egentliga konsumtionsregler infördes var det regler av strikt territoriell karaktär.⁵⁴

Under 1970- och 80-talen var omfattningen av parallellimporten till de europeiska marknaderna stor och ökande. I många fall skedde parallellimporten från länder utanför EG där priserna var väsentligen lägre, för att därefter marknadsföras på den gemensamma marknaden.⁵⁵ Rättighetsinnehavare gjorde gällande att detta var ett otillåtet förfarande men rättsläget var oklart på gemenskapsnivå. Avgörandet kom 1998 i och med det så kallade Silhouette-fallet.⁵⁶ I detta mycket uppmärksammade mål slog EG-domstolen fast att det för gemenskapen måste gälla en konsumtionsprincip och att denna princip inte kunde vara internationell konsumtion utan regional.⁵⁷ Detta kom att begränsa parallellhandeln men inte strypa den helt. Silhouette-fallet har följts upp och kompletterats med en rad andra domar i EG-domstolen. Ett av dessa var Sebago-fallet som dels bekräftade att gemenskapskonsumtion endast träffar varor som satts på marknaden inom EG, dels att konsumtionen endast träffar de specifika fysiska produkterna.⁵⁸ I Davidoff-fallet fastslog EG-domstolen att höga krav ställs för att samtycke till marknadsföring på den gemensamma marknaden ska anses föreligga och att bevisbördan för detta faller på parallellhandlaren.⁵⁹ I det nyligen avgjorda van Doren-fallet klargjordes bevisbörderegler i samband med parallellimport.⁶⁰

2.4.4 Vissa problem relaterade till parallellhandel

Som framgått ovan baserar sig parallellhandel med immaterialrättsligt skyddade varor på doktrinen av immaterialrättslig konsumtion. Det handlar om genuina varor som har placerats på marknaden av rättighetsinnehavaren. De argument som kan framföras mot handel med varumärkesförfälskade eller pirattillverkade varor har inte samma bärighet här. Några konsument- eller

---

⁵⁴ Hans Henrik Lidgard, s. 57f.

⁵⁵ Hans Henrik Lidgard, s. 83.

⁵⁶ EGD, mål C-355/96, *Silhouette International Schmied GmbH & Co. KG v. Hartlauer Handelsgesellschaft mbH*, 16 juli 1998, [1998] REG I-4799.

⁵⁷ Hans Henrik Lidgard, s. 112.

⁵⁸ Hans Henrik Lidgard, s. 143.

⁵⁹ Hans Henrik Lidgard, s. 172.

⁶⁰ EGD, mål C-244/00, *Van Doren + Q. GmbH v. Lifestyle sports + sportswear Handelsgesellschaft mbH*, 8 april 2003, [2003]

säkerhetsaspekter äventyras exempelvis inte då det är rättighetsinnehavarens varor som distribueras. Vad som i och för sig kan anföras är problematiken som parallellhandel medför med avseende på till exempel varumärkesstrategier och varumärkesvård, vilket exempelvis ovan nämnda Silhouette-fallet är en bra illustration av. Det är dock något som faller utanför ramen för denna uppsats.

Parallellhandel har dock påståtts medföra vissa specifika problem som bör nämnas. Mest relevant torde vara det vanligt förekommande påståendet att parallellhandel ofta innefattar handel med varor som gör intrång i olika immateriella rättigheter.⁶¹ Det kan även anföras argument om att oavsett huruvida parallellhandlarna bebländar sina importerade varor med varumärkesförfalskningar och pirattillverkade produkter eller inte, skapar parallellhandel en alternativ marknad för märkesvaror och dylikt utom kontroll för rättighetsinnehavare. Detta skapar en grogrund för en motsvarande marknad även för intrångsgörande varor.⁶² Likaså har det hävdats att parallellhandelns distributionskanaler är desamma som de som utnyttjas för distribution av varumärkesförfalskade och pirattillverkade varor.⁶³

Att det föreligger ett behov av att verka i det fördolda i samband med distribution av intrångsgörande varor är, som framgått ovan, uppenbart. Öppen handel med dessa varor skulle ofta innebära alltför stora risker för upptäckt och ingripande av rättighetsinnehavare, tull, polis, skattemyndigheter med flera. Istället sker handeln med hjälp av förfalskade eller felaktiga transportdokument, genom direkt smuggling, oredovisade mellanhänder och så vidare, allt i syfte att dels undgå upptäckt, dels försvåra att distributionskedjan nystas upp i händelse av att myndigheterna ingriper.⁶⁴

Parallellhandlare har i viss utsträckning samma behov. De varor de handlar med är i och för sig genuina varor, men även om handeln i sig är helt laglig, har dessa handlare ett behov av att skydda sina leverantörer. Även om det är otillåtet för en rättighetsinnehavare att straffa till exempel återförsäljare för att dessa säljer utanför rättighetsinnehavarens egen distributionskedja, är detta i praktiken inte ett tillräckligt starkt skydd för att flertalet leverantörer till parallellmarknaden ska förlita sig på det. Till detta ska läggas att man ofta kan ha anledning att anta att de parallellimporterade varorna inte alltid har placerats på den gemensamma marknaden av rättighetsinnehavaren och att de till varorna hörande immateriella rättigheter har konsumerats. Detta skapar ytterligare behov för parallellhandlarna att hålla sina distributionskanaler dolda för rättighetsinnehavarna.

---

⁶¹ Hans Henrik Lidgard, s. 83.

⁶² Andrew Clark, "Trade marks and the relabelling of goods in the single market: Anti-counterfeiting implications of *Loendersloot v. Ballantine*", s. 328.

⁶³ Andrew Clark, "Trade marks and the relabelling of goods in the single market: Anti-counterfeiting implications of *Loendersloot v. Ballantine*", s. 333.

⁶⁴ Marie-Christine Piatti, s. 241.

Vidare har EG-domstolen i ett antal avgöranden kommit fram till att en parallellhandlare under vissa omständigheter äger rätt att förpacka om en vara, ändra emballage och tillhörande information och i samband med detta åter applicera ett avlägsnat varumärke från en produkt. Möjligheten att göra detta torde även det vara ägnat att försvåra för en rättighetsinnehavare att särskilja en genuin vara från en förfalskad sådan, såtillvida man inte har möjlighet att ta prover för mer avancerade analyser, till exempel i laboratorier.⁶⁵

Företrädare för rättighetsinnehavarna har länge argumenterat för att hårdare åtgärder ska vidtas gentemot parallellhandel. Argumenten som har anförts rör ofta just förekomsten av varumärkesförfalskningar och pirattillverkade varor på de parallella marknaderna. Det ter sig dock inte alldeles osannolikt att rättighetsinnehavarna inte skulle misstycka mot åtgärder som rent allmänt försvårade för parallellhandeln, till exempel genom att inkorporera parallellhandel i EU:s gränsskyddsreglering. Företrädare för rättighetsinnehavare har anført argument om att någon effektiv bekämpning av varumärkesförfalskning och pirattillverkning överhuvudtaget inte är möjlig så länge man tillåter och även uppmuntrar parallellhandel.⁶⁶ Man har menat att det enda sättet att komma åt förekomsten av dessa intrångsgörande varor är att endast tillåta tydliga, organiserade och öppna distributionskanaler, vilket även skulle inkludera selektiva distributionssystem. Argumentationen tenderar dock att utelämna frågan om en effektiv konkurrens på den inre marknaden, även med avseende på immaterialrättsligt skyddade varor.

---

⁶⁵ Karen Dyekjaer-Hansen, "Parallell Imports and the Battle against Piracy", *European Intellectual Property Review*, 1992, s. 35.

⁶⁶ Karen Dyekjaer-Hansen, s. 36.

3 Utvecklingen av EU:s gränsskyddsregler

3.1 Allmänt

Varumärkesförfalskade och pirattillverkade produkter har, som nämnts tidigare, sedan lång tid tillbaka varit ett problem för innehavare av immaterialrätter. Inom EG-rätten dök den första gränsskyddsregleringen upp under mitten av 1980-talet.⁶⁷ Därefter har den EG-rättsliga regleringen av området genomgått en snabb utveckling fram till dagens läge. Den rättsliga regleringen på området kan generellt indelas i två kategorier, dels offensiva åtgärder, dels defensiva åtgärder. Med offensiva åtgärder avses åtgärder inriktade på förhållanden på marknader utanför EG, så kallade tredje marknader. Dessa syftar till att försvara gemenskapsintressen på den internationella marknaden och är således inte begränsade till varor som förs in i eller framställs inom gemenskapen. De defensiva åtgärderna avser åtgärder vidtagna med begränsning till enbart den inre marknaden och import till denna.

Man bör hålla distinktionen mellan offensiva och defensiva åtgärder i minne. Offensiva åtgärder syftar till att attackera problemet vid dess källa, det vill säga produktionen av varumärkesförfalskade och pirattillverkade varor. Gränsskyddsåtgärder som tullkontroll är till sin karaktär typiskt defensiva. De tar inte sikte på att eliminera problemet som sådant utan endast på att begränsa dess verkningar, det vill säga förhindra att varorna når konsumenterna på den aktuella marknaden.

Inom EG är det två separata, ofta motstående, hänsyn som har varit dominerande under utvecklandet av gränsskyddsregleringen.⁶⁸ Å ena sidan har gemenskapens institutioner i allt större utsträckning kommit till insikt om det problem som varumärkesförfalskade och pirattillverkade varor utgör ur en rad olika synvinklar. Å andra sidan har det varit en mycket hög prioritet för gemenskapen att inte implementera åtgärder som i allt för hög utsträckning kan ha en hämmande inverkan på internationell handel. Strävan har således varit att uppnå en lämplig balans mellan dessa båda hänsyn. Det är dock uppenbart att den balansen efterhand har rubbats alltmer på grund av ett större hänsynstagande till innehavarna av immateriella rättigheter.

---

⁶⁷ Francis Snyder, *International Trade and Customs Law of the European Union*, London 1998, s. 266.

⁶⁸ Andrew Clark, "The use of border measures to prevent international trade in counterfeit and pirated goods: Implementation and proposed reform of Council regulation 3295/94", s. 414.

3.2 Andra åtgärder

Det arbete som pågår inom EG, och som kommer att behandlas ingående i denna uppsats, som syftar till att stärka gränsskyddet mot import av varumärkesförfalskade och pirattillverkade varor till den gemensamma marknaden är endast en del av det totala arbete som EG lägger ned för att skydda immateriella rättigheter.⁶⁹ Detta arbete sker i många olika dimensioner och är även fördelat på olika generaldirektorat hos kommissionen. De olika regelverken och åtgärderna är av såväl offensiv som defensiv karaktär.

Det gränsskyddsarbete som är i fokus i denna uppsats bedrivs av GD Skatter och tullar, medan GD Inre marknad utarbetar harmoniseringsåtgärder rörande den allmänna, immaterialrättsliga lagstiftning inom EG. GD Handel ansvarar för att bekämpa varumärkesförfalskning och pirattillverkning utanför EU, främst genom att i såväl bilaterala som multilaterala handelsförhandlingar driva frågor om strängare immaterialrättsliga regler. Det övergripande samordningsansvaret återfinns hos GD Näringsliv, som också fungerar som kontaktpunkt för näringsidkare som funnit sina immateriella rättigheter kränkta genom varumärkesförfalskningar eller pirattillverkning.

3.3 Den första gränsskyddsförordningen – förordning (EG) nr 3842/86

Den första regleringen som inriktade sig direkt på att förhindra import, det vill säga den första defensiva regleringen, av varor som gjorde intrång i immateriella rättigheter till den gemensamma inre marknaden kom 1986 i och med förordning (EEG) nr 3842/86.⁷⁰ Denna förordning inriktade sig exklusivt på varumärkesförfalskningar, det vill säga varor som gjorde intrång i varumärkesrätter.⁷¹

3.3.1 Struktur

Förordningen var uppbyggd i två led, dels under vilka omständigheter berörda myndigheter skulle agera, dels vilka åtgärder som skulle vidtas gentemot varor som konstaterats vara varumärkesförfalskade. Denna grundläggande struktur har bibehållits i efterföljande förordningar vilket kommer att framgå nedan.

---

⁶⁹

http://europa.eu.int/comm/enterprise/library/enterprise-europe/issue6/articles/sv/enterprise1_1_sv.htm, 21/7 2003.

⁷⁰ Francis Snyder, s. 268.

⁷¹ Förordning (EEG) nr 3842/86 art 1 (2) (a).

3.3.2 Tillämpningsområde

Förordning (EEG) nr 3842/86 stadgade bland annat att varumärkesförfalskade varor inte fick importeras till den gemensamma inre marknaden.⁷² En varumärkesförfalskning definierades enligt förordningen som en vara som utan tillåtelse var försedd med ett varumärke identiskt med ett i en medlemsstat registrerat varumärke. Vidare krävdes att varan var av den typ som varumärkesregistreringen avsåg. Varumärken som var så pass likartade med ett registrerat varumärke att det inte väsentligen kunde skiljas från detta och som därigenom gjorde intrång på varumärkesinnehavarens rättigheter omfattades även av förordningen. Något annat än import omfattades inte.⁷³

Detta relativt smala tillämpningsområde demonstrerar tydligt förordnings (EEG) nr 3842/86 defensiva karaktär. Det var den inre marknaden och dess konsumenter som skulle skyddas mot varor med ursprung utanför den gemensamma marknaden. Några andra hänsyn togs inte, till exempel eftersträvade inte förordningen att kväsa export av intrångsgörande varor från den gemensamma marknaden. Således begränsades även hänsynen till rättighetsinnehavarnas ekonomiska intressen till de som hade bärighet på den gemensamma marknaden, medan innehavarnas intressen utanför densamma lämnades därhän.

Att förordningen tog sikte på just varumärkesförfalskningar torde inte vara ägnat att väcka någon större förvåning. Under 1970-talet kom förekomsten av varumärkesförfalskningar att öka dramatiskt i omfattning.⁷⁴ Denna utveckling fortsatte även under 1980-talet. Från att tidigare ha rört sig om relativt begränsad kopiering av varumärken antog produktionen av varumärkesförfalskade varor nu en industriell skala, med allvarliga ekonomiska konsekvenser som följd. Även om det inte endast var produkter med kända varumärken som var föremål för förfalskning, exempelvis uppskattade branschorganisationer att handeln med varumärkesförfalskade reservdelar till bilar omsatte mer än 168 miljoner USD, så var dessa särskilt utsatta. I vissa fall antydde vissa uppskattningar att fler förfalskade än genuina produkter återfanns på marknaden när det gällde vissa märkesprodukter.⁷⁵

Förklaringen till att denna första gränsskyddsförordning var inriktad på just varumärkesförfalskningar torde således ligga i problemets omfattning. Även att det rörde sig om ett problem med relativt hög profil och där medvetenheten om problemet existerade torde ha bidragit till förordningens inriktning. Det torde inte heller vara helt osannolikt att kommissionen såg detta som ett lämpligt första steg för de nationella tullmyndigheterna. När det handlar om varumärkesförfalskade varor rör det sig om visuella

---

⁷² Francis Snyder, s. 269f.

⁷³ Förordning (EEG) nr 3842/86 art 2.

⁷⁴ Marie-Christine Piatti, s. 240.

⁷⁵ Ibid., s. 239.

förfalskningar och som ofta kan vara enklare att upptäcka än exempelvis varor som gör intrång på upphovsrätter eller patent. Bedömningsfrågorna är också relativt ofta avsevärt mindre komplicerade än vid andra immateriella intrång. Vidare är det ofta en relativt enkel operation att applicera ett varumärke på en produkt vilket rent allmänt har gjort varumärken särskilt utsatta för förfalskning.⁷⁶

3.3.3 Förfarande och tillämpning

Varumärkesinnehavare i varje medlemsstat var enligt förordningen berättigade att till en behörig myndighet inkomma med en ansökan om bevakning, det vill säga att tullmyndigheterna skulle efterspana och kvarhålla varor som kunde misstänkas vara varumärkesförfalskade. Denna ansökan skulle göras till en därtill behörig myndighet, som inte behövde, men kunde, vara en nationell tullmyndighet.⁷⁷ En av nationella myndigheter fastställd avgift skulle avläggas i samband med ansökan, syftande till att täcka tullmyndighetens kostnader men även med visst avhållande syfte för att undvika mindre påkallade ansökningar.⁷⁸ Denna behöriga myndighet skulle efter ett beslut om att godkänna ansökan även fastställa under vilken tidsperiod som beslutet skulle gälla, det vill säga hur länge tullmyndigheterna skulle upprätthålla bevakning baserad på ansökan och kunna agera utifrån denna.

Om tullmyndigheterna, efter att ha informerats om beslutet, påträffade varorna var man förpliktad att interimistiskt beslagta dessa och informera rättighetsinnehavaren. Därefter hade denne tio arbetsdagar på sig att hänskjuta ärendet till en myndighet som var behörig att besluta i ärendet, normalt en domstol eller en särskild administrativ myndighet.⁷⁹ Om tullmyndigheterna inte inom denna tid hade informerats om att detta hade ägt rum, skulle varorna återlämnas till dess ägare som, givetvis under förutsättning att inga andra hinder förelåg, därefter kunde införa dessa på den gemensamma marknaden för fri omsättning.

Medlemsstaterna ålades även att vidta de åtgärder som var nödvändiga för att möjliggöra för behöriga myndigheter att förstöra varor som efter utredning befunnits vara försedda med förfalskade varumärken och vidta andra åtgärder som skulle ha en effektiv, avskräckande effekt på importören av varorna. Det rörde sig då framför allt om åtgärder som skulle beröva importören alla ekonomiska fördelar av importförsöket. Exempelvis fick inte importören tillåtas att återexportera varorna i oförändrat skick eller importera dem efter att ha avlägsnat de förfalskade varumärkena.⁸⁰ Som alternativ till destruktions

---

⁷⁶ Clark Lackert, "International Efforts against Trademark Counterfeiting", *Columbia Business Law Review*, 1988, s. 161.

⁷⁷ Förordning (EEG) 3842/86 art 3 (4).

⁷⁸ Shaleen Billings, "EEC Council Regulation 3242/86: An effective piracy weapon", *European Intellectual Property Review*, 1988, s. 347.

⁷⁹ Förordning (EEG) nr 3842/86 art 6.

⁸⁰ Francis Snyder, s. 270, förordning (EG) 3842/86 art 7 (1).

stod det även myndigheterna fritt att distribuera varorna utanför de ordinarie kommersiella kanalerna, givetvis utan att importören erhöll någon kompensation för detta.⁸¹

3.3.4 Övrigt

Varor som medfördes i en resenärs personliga bagage och privata försändelser omfattades inte av förordningens tillämpningsområde.⁸² Vad man hade i åtanke var främst turister som under semesterresor utanför EG köpt varumärkesförfalskade varor, något som man uppenbarligen ansåg inte vara befogat att ingripa mot. Förutsättningarna för detta undantag var att det rörde sig om små mängder, det vill säga av ett värde under gränsen för tullfrihet, för icke-kommersiellt bruk. Detta var något som kritiserades av intresseorganisationer för rättighetsinnehavare. Det gjordes bland annat gällande att detta legitimerade förekomsten av varumärkesförfalskningar och pirattillverkade varor på populära semestermål i exempelvis Sydostasien. Denna kritik fick dock inte gehör hos vare sig kommissionen eller rådet.

Parallelimport var undantaget från förordningens tillämpningsområde.⁸³ Parallelimport definierades som varor som försetts med ett varumärke med rättighetsinnehavarens medgivande men fördes in på den gemensamma marknaden utan dennes samtycke. Inte heller omfattades varor som försetts med varumärket under andra villkor än de som överenskommit med rättighetsinnehavaren, till exempel genom att avtalsvillkoren i ett licensavtal brutits. Detta ansågs vara en avtalsrättslig fråga mellan rättighetsinnehavaren och producenten och ett tullingripande var inte ett lämpligt instrument i dylika konflikter. Intressant nog var inte undantaget för parallellhandel med i det ursprungliga förslaget till förordningen, utan lades till i ett relativt sent skede av arbetet med förordningens tillkomst.⁸⁴

3.3.5 Praktisk tillämpning

Förordning (EG) nr 3842/86 visade sig vara otillräcklig för att på ett tillfredsställande sätt komma tillrätta med problemet med handeln med varor som inkräktade på immateriella rättigheter.⁸⁵ Förutom att implementeringen av förordningen försenades kraftigt i flera medlemsstater, bland annat Irland och Italien, hade det i flera medlemsstater också skapats administrativa system som utgjorde effektiva barriärer gentemot rättighetsinnehavare som önskade utnyttja förordningens regelverk. Ett av de mest framträdande problemen var att förordningen tillät medlemsstaterna att utse en annan myndighet än tullmyndigheten som behörig att ta emot och behandla

---

⁸¹ Förordning (EEG) nr 3842/86 art 7 (2).

⁸² Förordning (EEG) nr 3842/86 art 9.

⁸³ Förordning (EEG) nr 3842/86 art 1 (3).

⁸⁴ Andrew Clark, "Parallell Imports: A New Job for Customs", s. 3f.

⁸⁵ Andrew Clark, "The use of border measures to prevent international trade in counterfeit and pirated goods: Implementation and proposed reform of Council regulation 3295/94", s. 415.

ansökningar om tullingripande från rättighetsinnehavare. Detta skapade administrativa svårigheter och onödiga tidsutdräkter. Ett annat problem som rättighetsinnehavare konfronterades med när de önskade använda sig av förordningen var att vissa nationella myndigheter ställde mycket höga krav på den information som rättighetsinnehavaren skulle lämna i syfte att möjliggöra för tullmyndigheterna att identifiera det aktuella godset. Ytterligare ett problem var att det i vissa medlemsstater krävdes att man lämnade in en ansökan till varje enskilt tullkontor, vilket givetvis ökade arbetsbelastningen för den sökande och försvårade tillämpningen av förordningen. Likaså visade det sig att de nationella myndigheterna i stor utsträckning misslyckats med en uniform implementering av förordningen, med följd att dess tillämpning varierade i stor utsträckning mellan medlemsstaterna. Följden av detta var förutsägbar, importörer av varumärkesförfalskade varor styrde sin import till medlemsstater där gränsskyddet var svagt.⁸⁶

Likaså visade tillämpningen på brister i utformningen av förordningen som försvårade tullens ingripande även när man visste att vissa varor var varumärkesförfalskade och man hade erhållit en godkänd ansökan om bevakning. Dessa problem rörde primärt förordningens krav på att varorna måste ha deklarerats för import för fri omsättning.⁸⁷ Innan detta hade skett saknade tullmyndigheten möjlighet att ingripa. Detta kommer att beröras mer ingående nedan.

Kritiken mot förordningen kom att leda fram till att en ny förordning utarbetades av kommissionen, den idag gällande förordning (EG) nr 3295/94.

3.4 Den nuvarande regleringen – förordning (EG) nr 3295/94

Förordning (EG) nr 3295/94 är den i dag gällande gemenskapsregleringen rörande gränsskydd och immateriella rättigheter. Den trädde i kraft den 1 juli 1995 och ersatte då förordning (EEG) nr 3842/86. Syftet med den nya förordningen och de delvis nya materiella och processuella reglerna var att komma tillrätta med de brister som förordning (EEG) nr 3842/86 hade uppvisat. Förordningen har kompletterats genom förordning (EG) nr 241/1999, där tämligen omfattande förändringar av regleringen genomfördes. En viktig faktor som påverkade utformningen av 1994 års förordning var WTO-förhandlingar och TRIPS.

---

⁸⁶ Andrew Clark, ”The use of border measures to prevent international trade in counterfeit and pirated goods: Implementation and proposed reform of Council regulation 3295/94”, s. 415.

⁸⁷ Förordning (EEG) nr 3842/86 art 2.

3.4.1 WTO och TRIPS

TRIPS-avtalet utgör en del av WTO-avtalen. WTO tillkom 1995 efter den så kallade Uruguay-rundan som efterföljare till GATT, som i sin tur tillkom 1948. Till skillnad från GATT har WTO visat sig vara effektivt och kapabelt att reglera den internationella handeln. WTO är idag den enda internationella organisation som är aktiv med utarbetandet av regler för internationell handel. WTO-avtalen, undertecknade av flertalet av världens länder, utgör kärnan för organisationens verksamhet. Avtalens betydelse illustreras av det faktum att medlemsstaterna svarar för 97% av den totala världshandeln.⁸⁸ Dessa avtal utgör idag den legala grunden för den internationella kommersen inom flertalet områden.⁸⁹

3.4.1.1 WTO:s funktion och betydelse

Syftet med avtalen är att underlätta den internationella handeln. Detta sker genom att avtalen är utformade för att uppfylla tre huvudsakliga ändamål. Det är första ändamålet är att avtalen ska tjäna till att avlägsna oönskade handelshinder och skapa trygghet för inblandade parter genom att förhindra plötsliga och oförutsägbara förändringar i nationella handelsregler och policier. Det andra ändamålet är att den organisation som skapats genom avtalen, det vill säga WTO, ska fungera som ett forum för diskussioner och förhandlingar. Det tredje ändamålet är att skapa ett konfliktlösningsinstrument för att förhindra konflikter genom att tillhandahålla neutrala institutioner som agerar efter på förhand fastställda regelverk för att lösa motsättningar mellan olika stater.⁹⁰ EG blev part till WTO-avtalen genom undertecknande 1994.

3.4.1.2 TRIPS och kravet på gränskontroller

TRIPS är det avtal inom WTO:s ramar som behandlar frågor rörande immateriell äganderätt och industriellt rättsskydd. Syftet med TRIPS är att tillgodose behovet av standarder och principer rörande tillgänglighet, omfattning och användning av immateriella rättigheter ur ett handelsperspektiv.⁹¹ Vidare syftar avtalet till att uppställa grundläggande krav på effektiva rättsliga medel för upprätthållandet av immateriella rättigheter. Det huvudsakliga syftet med TRIPS har från de industrialiserade staternas sida varit att tillgodose sina intressen av att de ofta undermåliga immaterialrättsliga systemen i flera utvecklingsländer kan upphöjas till nivåer där dessa rättigheter effektivt kan tillgodoses och skyddas.⁹² I ubyte har utvecklingsländerna erhållit utfästelser om främst tekniköverföring.⁹³

⁸⁸ http://www.wto.org/english/thewto_e/whatis_e/inbrief_e/inbr02_e.htm, 25/7 2003.

⁸⁹ Frederick Abbot, Thomas Cottier, Francis Gurry, *The International Intellectual Property System*, Haag 1999, s. 314.

⁹⁰ Frederick Abbot, Thomas Cottier, Francis Gurry, s. 315.

⁹¹ *Ibid.*, s. 325.

⁹² *Ibid.*, s. 327ff.

⁹³ WTO Agreement on Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights (TRIPS), art 7.

I TRIPS återfinns även krav på införande av vissa gränskontroller som en del av skyddet för immateriella rättigheter. Dessa återfinns i sektion 4, artiklarna 51 till 60. Här uppställs krav på att staterna åläggs att inrätta ett förfarande där tullmyndigheter efter skriftlig ansökan från innehavaren av en immateriell rättighet tillfälligt kan förhindra frigörandet av importerade varor som kan misstänkas utgöra varumärkesförfalskningar eller pirattillverkade produkter.⁹⁴ TRIPS tillåter dock även att motsvarande procedur införs för varor som gör intrång i andra immateriella rättigheter, till exempel patent, men detta är inte ett krav. Likaså får förfarandet även utsträckas till att omfatta export. TRIPS uppställer vidare som krav att bevisbördan för att skapa en presumtion för att de aktuella varorna gör intrång i den sökandes immateriella rättighet åligger denne. Det åligger även den sökande att tillhandahålla tullmyndigheterna så pass detaljerade uppgifter att varorna kan identifieras.⁹⁵ Den myndighet som är behörig att behandla ansökan ska även ha möjligheten att kräva att säkerhet för eventuella skador som åsamkas importören uppställs av den sökande. Kravet på ställande av säkerhet får dock inte ställas på ett sätt som på ett oskäligt sätt avhåller en rättighetsinnehavare från att inkomma med en ansökan.⁹⁶

Vidare uppställer TRIPS ett antal krav som tar sikte på importörens rättigheter.⁹⁷ Bland annat finns en informationskyldighet i förhållande till importören.⁹⁸ Det uppställs även en tidsram på tio dagar, med möjlighet till en förlängning på ytterligare tio dagar i särskilda fall, efter ett ingripande av tullmyndigheter under vilken en rättighetsinnehavare måste inleda ett rättsligt förfarande.⁹⁹ Om något rättsligt förfarande inte har inletts har importören inom denna tid rätt att få varorna frigjorda mot ställandet av säkerhet för den eventuella skada som dessa kan åsamka rättighetsinnehavaren, en säkerhet som ska återlämnas om den senare inte inom skälig tid vidtar rättsliga åtgärder.¹⁰⁰ Det ska vidare finnas möjlighet för importören att erhålla skadestånd.¹⁰¹ Såväl rättighetsinnehavare som importör ska även ges erforderliga möjligheter att undersöka varorna för att kunna tillvarata sina intressen.¹⁰² Om det kan fastställas att varorna utgör varumärkesförfalskningar eller pirattillverkade varor får den därtill behöriga myndigheten informera rättighetsinnehavaren om importörens identitet, mängden varor och så vidare. TRIPS medger även att tullmyndigheter tillåts agera ex officio gentemot varor som kan misstänkas vara varumärkesförfalskade eller pirattillverkade.¹⁰³

---

⁹⁴ TRIPS, art 51.

⁹⁵ TRIPS, art 52.

⁹⁶ TRIPS, art 53 (1).

⁹⁷ I texten används ”importör” som övergripande beteckning för intressenten till varorna föremål för ansökan och/eller ingripande av tullmyndigheterna när inte annat anges.

⁹⁸ TRIPS art 54.

⁹⁹ TRIPS art 55.

¹⁰⁰ TRIPS art 53 (2).

¹⁰¹ TRIPS art 56.

¹⁰² TRIPS art 57.

¹⁰³ TRIPS art 58.

Slutligen uppställer TRIPS minimikrav på vilka sanktioner staterna ska implementera gentemot importörer vars varor konstaterats vara varumärkesförfalskade eller pirattillverkade.¹⁰⁴ En därtill behörig myndighet ska bland annat ha möjlighet att beordra att varorna förstörs. Privat import av icke-kommersiell natur får undantas om det rör sig om små kvantiteter.¹⁰⁵

Att notera i sammanhanget är att under förhandlingarna rörande TRIPS infördes på initiativ av EG:s förhandlingsgrupp ett undantag för WTO-medlemmar som har avvecklat all tullkontroll över varurörelser över en nationsgräns till en annan medlem med vilken man ingått en tullunion. Dessa undantas från ovanstående krav rörande gränskontroller i förhållande till den medlemmen. Detta undantag var utformat med den europeiska gemensamma marknaden i åtanke, och befriar således EG:s medlemsstater från att upprätthålla gränskontroller för att skydda immateriella rättigheter i förhållande till varandra.

3.4.2 Förordning (EG) nr 3295/94

Förordning (EG) nr 3295/94 uppvisar i förhållande till sin föregångare förändringar på en rad punkter, även om den huvudsakliga strukturen är densamma. Förordningens utformning har dock påverkats av tillkomsten av TRIPS. Vid tidpunkten för framläggandet av kommissionens ursprungliga förslag till ny förordning hade detta avtal ännu inte trätt i kraft men fanns tillgänglig i utkastform. Efter att TRIPS trätt i kraft kom dock kommissionen att lägga fram ett reviderat förslag till ny förordning.¹⁰⁶ Förordningens lydelse har därför kommit att nära följa TRIPS stadganden.¹⁰⁷

3.4.2.1 Struktur

Strukturen i 1994 års förordning är oförändrad i förhållande till sin föregångare. Således är även förordning (EG) nr 3295/94 uppdelad i två huvudsakliga delar, dels en del som behandlar under vilka omständigheter som tullmyndigheterna ska ingripa gentemot varor som kan misstänkas göra intrång i immateriella rättigheter, dels en som behandlar vilka åtgärder myndigheterna ska vidta om varorna kan konstateras göra dylika intrång.¹⁰⁸

3.4.2.2 Tillämpningsområde

Förordning (EEG) nr 3842/86 tillämpningsområde var exklusivt begränsat till import av varor för fri omsättning på den gemensamma marknaden.¹⁰⁹

---

¹⁰⁴ TRIPS art 59.

¹⁰⁵ TRIPS art 60.

¹⁰⁶ Francis Snyder, s. 270f.

¹⁰⁷ Henning Harte-Bavendamm, s. 53.

¹⁰⁸ Förordning (EG) nr 3295/94 art 1 (1).

¹⁰⁹ Förordning (EEG) nr 3842/86 art 1 (1).

Förordning (EG) nr 3295/94 fick i det avseendet sin tillämpning utvidgad till att även omfatta, utöver import, export, återexport, varor som påträffas då kontroll av varor hänförliga till ett suspensivt arrangemang enligt förordning (EEG) nr 2913/92 art 84 (1) eller återexporteras, vilket kräver anmälan.¹¹⁰

Som synes var detta en omfattande utvidgning till att omfatta flertalet varor som på ett eller annat sätt passerade tullmyndigheternas kontroll. Att notera här är att några åtgärder inte kunde vidtas enligt 1994 års förordning innan varorna anmäls eller deklarerats till tullen. Denna brist, sedd ur rättighetsinnehavarnas synvinkel, kvarstod således från dess föregångare. Detta innebar bland annat att varor i exempelvis frilager, frizon eller under tillfällig förvaring inte kunde bli föremål för ett ingripande enligt förordningens regelverk.¹¹¹

Utvidgningen innebar även att man vägde in ekonomiska intressen för rättighetsinnehavare utanför den gemensamma marknaden genom att även export inkluderades i förordningens tillämpningsområde. Betydelsen av detta ska dock inte överdrivas och inte heller nödvändigtvis tolkas som ett bevis för något globalt ansvarstänkande från kommissionens sida. Utöver skyddet för europeiska rättighetsinnehavares ekonomiska intressen på andra marknader än den europeiska föreligger också alltid en risk att varor som exporteras förr eller senare letar sig tillbaka in på den gemensamma marknaden. Genom att möjliggöra ingripanden redan vid exporttillfällen torde möjligheten öka för tullmyndigheterna att förhindra att falska varor sprids på den gemensamma marknaden. Av stor betydelse för denna reform var troligen även det politiska värdet. Om gemenskapen och dess medlemsstater med någon trovärdighet skulle kunna utöva påtryckningar på stater med omfattande export av intrångsgörande varor att vidta åtgärder för att stoppa denna export torde det vara nödvändighet att kunna uppvisa att gemenskapen har motsvarande lagstiftning.

Även transitering av varor genom en medlemsstat omfattades av förordningen, vilket bekräftades av EG-domstolen i Polo/Lauren-fallet.¹¹² Rättsfrågan i detta fall var huruvida det erfordrades att varor som blev föremål för ingripande i enlighet med förordningen kunde förväntas ha någon inverkan på den gemensamma marknaden. I fallet rörde det sig om en försändelse av T-shirts från Indonesien till Polen, där rättighetsinnehavaren hade sitt huvudkontor i New York. Varorna var inte avsedda att avsättas på den gemensamma inre marknaden utan passerade endast Österrike i egenskap av transitgods. Domstolen besvarade denna fråga jakande. Man påpekade även att transitering av varor genom gemenskapen inte definitionsmässigt

---

¹¹⁰ Förordning (EG) nr 3295/94 art 1 (1)(a).

¹¹¹ Andrew Clark, "The use of border measures to prevent international trade in counterfeit and pirated goods: Implementation and proposed reform of Council regulation 3295/94", s. 419.

¹¹² EGD, C-383/98, *The Polo/Lauren Company LP v PT. Dwidua Langgeng Pratama International Freight Forwarders*, 6 april 2000 [2000] REG I-2519.

saknade effekt på den gemensamma marknaden.¹¹³ Främst pekade domstolen i sin dom på att risken var stor att gods under transitering olovligen avleddes för att placeras på den gemensamma marknaden.

Ytterligare en påtaglig utvidgning av tillämpningsområdet vid förordnings (EG) nr 3295/94 tillkomst rörde vilka varor som omfattades av bestämmelserna. I och med 1994 års förordning kom även pirattillverkade varor att omfattas av förordningen. Detta var en återspeglning av bestämmelserna i TRIPS. Förordningens definition av pirattillverkade varor täckte in varor som gjorde intrång i upphovsrätt, därtill närstående rättigheter och mönsterrätt.¹¹⁴ Utvidgningen till att omfatta även upphovsrätt och mönster var betydelsefull då en allt större andel av de intrångsgörande varor som fördes in på den gemensamma marknaden utgjordes av denna typ av varor.

Även definitionen av varumärkesförfalskade varor ändrades och fick längre räckvidd. I den nya definitionen förtydligades det att till varor även räknades emballage och inte endast varan i sig. Mer betydelsefullt var dock att även varumärkessymboler i sig själva, även om de förelåg separat och således inte var fästa vid någon vara, kunde omfattas, liksom emballagematerial försett med varumärkessymboler.¹¹⁵ Vidare angav förordningen att formar och matriser avsedda för framställning av falska varumärken eller piratkopiering skulle betraktas som varumärkesförfalskade respektive piratkopierade varor om deras användning skulle kränka en rättighetsinnehavares rättigheter.¹¹⁶ Vad man genom detta önskade angripa var företeelsen att transportera varor och varumärkessymboler i två separata försändelser, för att sedan låta applicera symbolerna på varorna efter att dessa förts in på marknaden.

3.4.2.3 Processuella regler

Förordningen innehöll även förändringar i processuellt hänseende. En viktig förändring var att medlemsstaterna ålades att utse en enhet inom den nationella tullmyndigheten som var behörig att ta emot och behandla en ansökan om intervention enligt förordningens regelverk.¹¹⁷ Denna förändring i förhållande till förordning (EEG) nr 3842/86 var påkallad av den kritik som riktats mot den gamla ordningen där andra myndigheter än tullmyndigheten kunde utses till den behöriga myndigheten att behandla ansökningar om tullingripande, vilket i vissa medlemsstater hade skapat administrativa barriärer för tillämpningen av förordningen.¹¹⁸

---

¹¹³ Peter Poch, Monika Hirsch, "European Community: Trade Marks – Seizure of Counterfeits – Application of EU 'Anti Piracy Regulation' on Goods of Owners in Non Member Countries", *European Intellectual Property Review*, 2000, s. 136.

¹¹⁴ Förordning (EG) nr 3295/94 art 1 (2)(b).

¹¹⁵ Förordning (EG) nr 3295/94 art 1 (2).

¹¹⁶ Förordning (EG) nr 3295/94 art 1 (3).

¹¹⁷ Förordning (EG) nr 3295/94 art 3 (8).

¹¹⁸ Andrew Clark, "The use of border measures to prevent international trade in counterfeit and pirated goods: Implementation and proposed reform of Council regulation 3295/94", s. 415.

Förordningen uppställer vidare begränsningar avseende vilken information som får krävas av en rättighetsinnehavare för att dennes ansökan ska behandlas.¹¹⁹ Även detta syftade till att minska de administrativa hinder som i vissa medlemsstater hade förelegat ifråga om utnyttjande av den tidigare förordningen och dess regelverk.

Tullmyndigheten eller den behöriga myndigheten är enligt förordningen vidare skyldig att informera rättighetsinnehavaren om namn och adress på deklarat och mottagare för att möjliggöra för rättighetsinnehavaren att vidta rättsliga åtgärder.¹²⁰ Denna skyldighet är dock, enligt förordningens ordalydelse underkastat nationell sekretesslagstiftning. 1999 kom detta att prövas av EG-domstolen i Adidas-fallet.¹²¹ Svensk sekretesslagstiftning medförde att Tullverket var förhindrad att lämna ut ovan nämnda information till rättighetsinnehavaren, vilket fick till praktisk följd att det inte var möjligt att vidta rättsliga åtgärder. Detta accepterades inte av domstolen, som uttalade att förordningen inte kunde tolkas på ett sådant sätt att den förnekade rättighetsinnehavaren möjlighet att skydda sina intressen i enlighet med förordningens syfte.

I förordningen återfinns även en föranstaltning om att tullmyndigheten kan agera ex officio gentemot varor som kan misstänkas göra intrång i immateriella rättigheter.¹²² Detta är en mycket betydelsefull förändring. Denna möjlighet föreskrevs inte i förordning (EEG) nr 3842/86 och innebär en stor förbättring avseende möjligheterna att stoppa dylika varor vid gränsen. Den tidsgräns som uppställs för kvarhållandet av varor som blivit föremål för ett tullgripande ex officio är dock kortare, tre arbetsdagar. Syftet med detta tillfälliga beslag är att ge en rättighetsinnehavare möjlighet att inkomma med en ansökan. Denna möjlighet för tullmyndigheter att agera utan en föregående ansökan från en rättighetsinnehavare återfinns som nämnts ovan även i TRIPS. Genom att tullmyndigheterna nu fick möjligheten att ingripa ex officio eliminerade man risken för att tullmyndigheter som i samband med andra kontroller eventuellt upptäckte intrångsgörande varor inte kunde kvarhålla dessa.

3.4.2.4 Övrigt

Liksom tidigare omfattades inte icke-kommersiell privatimport under gränsen för tullbefrielse av regleringen.¹²³ Detta undantag torde vara av än större betydelse än innan, då tullmyndigheten saknade möjlighet att ingripa

---

¹¹⁹ Förordning (EG) nr 3295/94 art 3 (2).

¹²⁰ Förordning (EG) nr 3295/94 art 6 (1).

¹²¹ EGD, mål C-223/98, *Adidas AG.*, 14 oktober 1999, [1999] REG I-7081.

¹²² Förordning (EG) nr 3295/94 art 4.

¹²³ Förordning (EG) nr 3295/94 art 10.

ex officio, vilket skulle riskera att överbelasta tullens resurser på grund av ständiga ingripande mot hemvändande turister, ingripanden som troligen skulle vara föga verkningsfulla i bekämpningen av varumärkesförfalskning och pirattillverkning sett ur ett större perspektiv.

Förordningen gjordes inte heller tillämplig på parallellimport av varor.¹²⁴ Definitionen bibehölls i princip oförändrad från föregångaren, dock anpassad till de nya immateriella rättigheter som omfattades av förordningen.

3.4.2.5 Erfarenheter av förordningen

I förordning (EG) nr 3295/94 angavs att kommissionen inom två år från det att förordningen trädde i kraft skulle avge en rapport till parlamentet och rådet rörande implementeringen och tillämpningen av förordningen. Detta gjordes i "Rapport från Europeiska gemenskapernas kommission om tillämpning av rådets förordning (EG) nr 3295/94 beträffande gränskontroll av handel med varor som kan vara varumärkesförfalskade och piratkopierade varor".

Förordningen visade sig vara ett betydligt mer ändamålsenligt och effektivt instrument för bekämpning av handeln med varor som gör intrång i vissa immateriella rättigheter än sin föregångare. Antalet ingripanden av tullmyndigheter ökade dramatiskt, under de två närmast följande åren efter förordningens ikraftträdande gjordes 4 133 ingripanden, att jämföra med 1 842 ingripanden under hela de sju och ett halvt år som dess föregångare var i kraft.¹²⁵ Dessa siffror inkluderade dock även ingripande gentemot varor som kunde misstänkas göra intrång i andra immateriella rättigheter än varumärke. Statistik från dessa ingripanden avslöjade dock att 90,1 procent av dessa hade utförts mot varumärkesförfalskningar.¹²⁶ Möjligheten för tullmyndigheter att ingripa ex officio torde ha haft stor betydelse för ökningen av antalet ingripanden. Huvuddelen av alla ingripanden gjordes i samband med import av varorna för fri omsättning på den gemensamma marknaden. Det gjordes dock även en inte obetydlig mängd ingripanden i samband med export av varor, bland annat av finska tullmyndigheter i samband med export till den ryska marknaden.¹²⁷

Utökningen av förordningens tillämpningsområde till att även omfatta varumärkessymboler visade sig även den vara verkningsfull. Enbart den brittiska tullen beslagtogs under förordningens två första år över 300 000 varumärkessymboler avsedda att appliceras på klädesplagg.¹²⁸ Detta

---

¹²⁴ Förordning (EG) nr 3295/94 art 1 (4).

¹²⁵ Andrew Clark, "The use of border measures to prevent international trade in counterfeit and pirated goods: Implementation and proposed reform of Council regulation 3295/94", s. 416.

¹²⁶ Idem.

¹²⁷ Idem.

¹²⁸ Andrew Clark, "The use of border measures to prevent international trade in counterfeit and pirated goods: Implementation and proposed reform of Council regulation 3295/94", s. 417.

bekräftade misstankar som tidigare funnits om att det förekom att varumärkessymboler skickades separat från varorna för att appliceras när varorna väl klarerats för den gemensamma marknaden, alternativt att produktionen av varorna ägde rum i medlemsstaterna.

En av de slutsatser kommissionen drog i sin rapport var att den grundläggande strukturen i förordning (EG) nr 3295/94 var ändamålsenlig.¹²⁹ Vad man dock önskade var en utökning av förordningens tillämpningsområde i syfte att ytterligare förstärka tullmyndigheternas möjligheter att bekämpa handel med varor som gör intrång i immateriella rättigheter vid EG:s yttre gränser. Som en följd av detta lade kommissionen även fram ett förslag till kompletteringar till förordningen, vilket resulterade i förordning (EG) 241/1999.

3.4.3 Kompletteringar av gränsskyddet - förordning (EG) nr 241/1999

Förordning (EG) nr 241/1999 trädde i kraft 1 juli 1999. I förordning (EG) nr 3295/94 angavs, som nämnts ovan, att förordningen efter två år skulle genomgå en översyn i syfte att utvärdera dess effektivitet och ändamålsenlighet.¹³⁰ Resultatet av denna blev förordning (EG) 241/1999 med de förändringar som befunnits vara påkallade. Förordningen innebar tre betydelsefulla förändringar i det tillämpliga regelverket.

3.4.3.1 Tillämpningsområde

Den första viktiga förändringen var att förordningens tillämpningsområde utökades till att även omfatta produkter som gjorde intrång i andra immateriella rättigheter än de som tidigare hade omfattats.¹³¹ De nya rättigheter som inkluderades var patent och tilläggsskydd för läkemedel respektive växtskyddsmedel.¹³²

Huruvida patent skulle omfattas av reglerna för tullingripande har varit föremål för debatt ända sedan den första förordningen tillkom.¹³³ Anledningen till att patent inte hade inkluderats tidigare var de svårigheter det förknippades med för tulltjänstemän att identifiera varor som gör intrång i patent. Det rör sig ofta om tekniskt avancerade produkter, där den intrångsgörande komponenten inte sällan är en integrerad del av en sammansatt produkt. Detta medför att det kan erfordras ingående tekniska

---

¹²⁹ Idem.

¹³⁰ Förordning (EG) nr 3295/94 art 15.

¹³¹ Förordning (EG) nr 241/1999 art 1 (2) (a).

¹³² De två senare immateriella rättigheterna återfinns i förordning (EEG) nr 1768/92 om införandet av tilläggsskydd för läkemedel respektive i förordning (EG) nr 1610/96 om införandet av tilläggsskydd för växtskyddsmedel.

¹³³ Andrew Clark, "The use of border measures to prevent international trade in counterfeit and pirated goods: Implementation and proposed reform of Council regulation 3295/94", s. 417.

kunskaper på specialistnivå för att kunna avgöra huruvida ett patentintrång föreligger eller ej.¹³⁴ Normalt torde tullmyndigheterna sakna denna specialiserade kompetens. Detta torde i vart fall resultera i att antalet ingripanden ex officio blir begränsat.

Vad avser tilläggsskydd för läkemedel respektive växtskyddsmedel torde ovanstående problematik inte vara mindre aktuell. För att konstatera eventuella intrång krävs även här ofta avancerade tekniska bedömningar på specialistnivå som dessutom torde kräva diverse analysprocesser för att vara meningsfulla. Att tullmyndigheten skulle kunna bygga upp denna kompetens är osannolikt.

3.4.3.2 Tullstatus

Den andra förändringen var att även frizoner, frilager etcetera nu omfattas av den ändrade förordningen.¹³⁵ Liksom tidigare gällde för suspensiva arrangemang, återexport som kräver anmälan och tillfällig förvaring att tullmyndigheterna endast tilläts ingripa om varor på vilka förordningen ägde tillämpning upptäcktes vid en kontroll. Detta är en betydelsefull förändring. Tidigare kunde en tullmyndighet vara medveten om förekomsten av varor som gjorde intrång i immateriella rättigheter men kunde inte ingripa då varorna förvarades till exempel i ett frilager. Såväl tullmyndighet som rättighetsinnehavare var då tvungen att avvakta att ägaren, importören eller annan därtill behörig skulle deklarerat varorna för exempelvis import. Risker var dock uppenbara att dessa varor på ett eller annat sätt skulle försvinna utan att genomgå tullkontroll, företrädesvis genom att varorna smugglades ut från frilagret i fråga.¹³⁶ Detta var givetvis en olycklig situation och klart otillfredsställande. Ändringen av regelverket på denna punkt torde därför vara av betydelse.

3.4.3.3 Gemenskapsvarumärke

Den tredje viktiga förändringen rörde gemenskapsvarumärke. Gemenskapsvarumärke skapades genom förordning (EG) nr 40/94 som trädde i kraft i mars 1994. Det kom dock inte att äga praktiskt tillämpning innan den 1 januari 1996, då Harmoniseringsbyrån för den inre marknaden, varumärken och mönster (OHIM), öppnades. Gemenskapsvarumärket äger giltighet för hela den europeiska gemenskapen.¹³⁷ Det kan endast erhållas genom registrering. Om det föreligger registreringshinder i någon av medlemsstaterna ska registrering vägras.

---

¹³⁴ Elisabeth Bodén, *Tullstopp*, Stockholm 1999, s. 100f.

¹³⁵ Förordning (EG) nr 241/1999 art 2.

¹³⁶ Andrew Clark, "The use of border measures to prevent international trade in counterfeit and pirated goods: Implementation and proposed reform of Council regulation 3295/94", s. 419f.

¹³⁷ Mogens Koktvedgaard, Marianne Levin, s. 298f.

Utöver dess territoriella verkan i hela EG är gemenskapsmärket även unikt genom att det kan erhållas genom en enda ansökan. Det står den sökande fritt om denne önskar inlämna ansökan direkt till OHIM eller till den nationella registreringsmyndigheten, som därefter vidarebefordrar ansökan till OHIM.¹³⁸

Innan förändringen var innehavare av gemenskapsvarumärken, liksom andra varumärkesinnehavare, tvungna att ansöka om bevakning i varje enskild medlemsstat. Det ansågs dock ologiskt att man kunde erhålla gemenskapsomfattande skydd för ett varumärke genom en ansökan men motsvarande inte gällde för en bevakning om tullingripande.¹³⁹ Nyttan med ett gemenskapsvarumärke försvann i annat fall i det aktuella sammanhanget. I syfte att stärka gemenskapsvarumärkets gemenskapskaraktär föreskrevs därför i förordningen att ett beslut grundat på en ansökan från innehavaren av ett gemenskapsvarumärke även kan gälla andra medlemsstater, som har att respektera det beslut som den behandlande myndigheten har fattat.¹⁴⁰ Denna förändring var uppenbarligen ägnad att stärka positionen för innehavare av ett gemenskapsvarumärke, särskilt som den i väsentlig mån underlättat att erhålla ett effektivt skydd. Troligtvis ligger även en viss harmoniseringssträvan genom uppmuntran av bruket av gemenskapsvarumärken bakom denna förändring, även om något sådant inte direkt uttalas.

En mindre förändring som gjordes i sammanhanget, i syfte att minska de nationella skillnaderna i tillämpningen av förordningen, var att enhetliggöra den tidsperiod för vilken ett beslut om bevakning gäller med anledning av gemenskapsvarumärken. Denna tid är nu ett år, en period som kan förlängas med ytterligare ett år på rättighetsinnehavarens begäran.¹⁴¹ För andra rättigheter än gemenskapsvarumärke gäller fortfarande att de nationella myndigheterna fastställer giltighetstiden.

3.4.3.4 Övrigt

Man bör notera att även innehavare av gemenskapsvarumärken kan avkrävas nationella avgifter för de medlemsstater där bevakningen ska genomföras.¹⁴² Dessa avgifter är tänkta att bekosta tullmyndighetens bevakning varför det är logiskt att kostnaden blir högre vid bevakning av ett antal tullmyndigheter istället för en. Likaså kan de nationella reglerna rörande ställande av säkerhet variera från medlemsstat till medlemsstat.

---

¹³⁸ Ibid., s. 298.

¹³⁹ Andrew Clark, "The use of border measures to prevent international trade in counterfeit and pirated goods: Implementation and proposed reform of Council regulation 3295/94", s. 420.

¹⁴⁰ Förordning (EG) nr 241/1999 art 1 (5) (a).

¹⁴¹ Förordning (EG) nr 241/1999 art 1 (5) (d).

¹⁴² Förordning (EG) nr 241/1999 art 1 (5) (c).

Parallellhandeln hölls även i detta läge utanför förordningens tillämpningsområde, liksom varor framställda under licensavtal men där avtalsvillkoren har brutits av producenten.¹⁴³ Företrädare för rättighetsinnehavare hade argumenterat för att detta undantag var något som borde avlägsnas ur förordningen.¹⁴⁴ Detta hade dock avvisats av kommissionen med argumentet att tullmyndigheterna skulle sakna objektiva möjligheter att särskilja äkta varor från intrångsgörande dito, exempelvis i fall då en producent hade framställt fler varor än ett licensavtal medgav. Kommissionen önskade inte se att de nationella tullmyndigheterna med stöd av förordningen drogs in i och blev ett vapen i rena avtalstvister. Det bör i sammanhanget noteras att mellan förordning (EG) nr 3295/94 och förordning (EG) nr 241/1999 hade EG-domstolen avgjort Silhouette-fallet och där fastställt principen om regional konsumtion. Detta torde i stor utsträckning ha underlättat för tullmyndigheten vid ett eventuellt ingripande mot parallellimport till den gemensamma marknaden. Man kan därför fråga sig om kommissionen vägt in detta när man föreslog förändringar av regelverket.

Företrädare för rättighetsinnehavare hade också rest invändningar gentemot undantaget för privat import av icke-kommersiell natur av varor som gör intrång i immateriella rättigheter. Liksom tidigare anfördes argument om att detta sänder fel signaler till konsumenter om att det är acceptabelt att inköpa dylika varor utomlands.¹⁴⁵ Acceptansen av denna typ av import ger dessutom ett indirekt stöd till produktionen av varor som gör intrång i immateriella rättigheter i territorier utanför EG, något som bidrar till att skada europeisk industri och andra rättighetsinnehavare. Man bör dock hålla i åtanke att gränsen för tullbefrielse idag är 175 ecu, varför denna import torde vara av begränsad betydelse, i vart fall i det enskilda fallet. Dessutom skulle avskaffandet av detta undantag riskera att avleda tullmyndigheternas resurser från mer betydelsefulla arbetsuppgifter.

3.5 Den nya regleringen - förordning (EG) nr 1383/2003

Den 20 januari 2003 lade kommissionen fram ett förslag till en ny förordning, KOM (2003) 0020. Tanken med detta var att ersätta den nu gällande förordning (EG) nr 3295/94. Med förslaget önskade kommissionen förbättra det gällande regelverket i syfte att skapa ett mer flexibelt och effektivt rättsligt instrument, främst genom att förenkla administrativa förfaranden och genom att ge tullmyndigheterna bättre rättsliga medel för att kunna förhindra handel med varor som kränker immateriella rättigheter.

---

¹⁴³ Förordning (EG) nr 241/1999 art 1 (4).

¹⁴⁴ Andrew Clark, "The use of border measures to prevent international trade in counterfeit and pirated goods: Implementation and proposed reform of Council regulation 3295/94", s. 421.

¹⁴⁵ Idem.

Det uttalade syftet med förslaget till ny förordning var att ”bättre skydda den inre marknaden och konsumenterna i en utvidgad gemenskap.”¹⁴⁶ Kommissionen ansåg det vara nödvändigt att förbättra konsumenternas säkerhet och konsumentskyddet, öka respekten för immateriella rättigheter och bättre skydda gemenskapens finansiella intressen. Det av kommissionen framlagda förslaget antogs den 22 juli 2003 av rådet efter en mycket snabb beslutsprocess som rådets förordning (EG) nr 1383/2003. Förordningen kommer att träda i kraft den 1 juli 2004.

Under den tidsperiod som förordning (EG) nr 3295/94 varit i kraft har flera tendenser kunnat observeras rörande handel med immateriella rättigheter intrångsgörande varor. Vissa av dessa utvecklingstrender fångades upp i och med förordning (EG) nr 241/1999, men långt ifrån alla. Att produktionen av och handeln med varumärkesförfalskade varor ständigt förändras och vidareutvecklas efterhand som ny teknik och internationell handel utvecklas har varit uppenbart.¹⁴⁷ Några av de utvecklingstendenser som har konstaterats har varit en utveckling av transportsätten för denna typ av varor och en fortsatt ökad internationalisering av handeln. Detta torde gå hand i hand med den generella utvecklingen även inom den legala handeln, varför det inte är ägnat att väcka någon större förvåning. I förslaget till ny förordning betonade kommissionen framför allt två, breda trender som kunnat noteras.¹⁴⁸

Den ena utvecklingstrenden som har varit uppenbar är att fokus har skiftat från kvalitet till kvantitet. Detta innebär att där varumärkesförfalskning och pirattillverkning tidigare har fokuserat på att framställa och distribuera falska högstatusprodukter, till exempel exklusiva designkläder, i mindre skala, har man istället inriktat sig mer på vardagliga konsumtionsvaror som man producerar i mycket stora mängder på industriell basis.

Detta är dock långt ifrån något nytt och kunde konstateras redan i diskussionerna runt införandet av förordning (EG) nr 3295/94. Utvecklingen i denna riktning har dock fortsatt och förstärkts ytterligare. I dagsläget har till exempel varumärkesförfalskningar av högstatusprodukter av lyxkaraktär, som ofta är vad som spontant förknippas med dylik verksamhet och som en gång också dominerade densamma, blivit en relativt marginell företeelse. Denna typ av förfalskningar svarar för mindre än 1 % av mängden beslagtagna produkter i Europa.¹⁴⁹ Andra klassiska måltavlor för varumärkesförfalskningar och pirattillverkning har också blivit mindre vanligt förekommande i de europeiska tullmyndigheternas beslag, med bland annat klockor och juveler tillsammans svarande för 5 % av beslagen och textilprodukter, tidigare dominerande, med 7 %.

---

¹⁴⁶ KOM (2003) 0020 slutlig, s. 2f.

¹⁴⁷ Henning Harte-Bavendamm, s. 6ff.

¹⁴⁸ Alexander Benczek, ”EU: Intellectual Property – Recent initiatives on EU level against counterfeiting and piracy”, *European Intellectual Property Review*, 2003, s. 126.

¹⁴⁹ http://europa.eu.int/comm/taxation_customs/customs/counterfeit_piracy/counterfeit2_en.htm, 17/8 2003.

Den andra trenden, som är intimt sammankopplad med den första, är att produktionen har inriktat sig på nya typer av produkter. Exempelvis har förekomsten av varumärkesförfalskade och pirattillverkade livsmedel ökat dramatiskt. Antalet beslag ökade under perioden 2000-2001 med 75 %, och resulterade i att 2001 var mängden beslagtagna livsmedel nästan lika stor som beslagtagna klädesplagg, traditionellt den dominerande produkttypen i samband med varumärkesförfalskningar och pirattillverkning. Denna trend har inneburit att immateriella rättigheter som tidigare varit i större utsträckning förskonade nu har blivit måltavlor i en ökad utsträckning, bland annat geografiska beteckningar, ursprungsbeteckningar och växtsorter.

3.5.1 Struktur och systematik

I förordning (EG) nr 1383/2003 har den i tidigare förordningar föreliggande strukturen bibehållits, det vill säga en systematik där det först anges under vilka omständigheter tullmyndigheterna kan ingripa och därefter vilka åtgärder som ska vidtas efter att ett ingripande ägt rum.¹⁵⁰ Liksom tidigare är utgångspunkten att tullingripanden ska basera sig på en ansökan från en rättighetsinnehavare, även om möjligheten till ingripande ex officio har bibehållits.

3.5.2 Tillämpningsområde

Den nya förordningens tillämpningsområde har utökats till att omfatta fler immateriella rättigheter än dess föregångare. Dessa immaterialrätter är växtförädlingsrätter, geografiska beteckningar och ursprungsbeteckningar.¹⁵¹ Denna utvidgning till att omfatta ytterligare immateriella rättigheter kan kopplas till de nya produkttyper som i allt större utsträckning utsätts för intrång. Till exempel är förfalskade ursprungsbeteckningar och geografiska beteckningar vanliga i samband med intrångsgörande livsmedel, en av de produkttyper som på senare tid i ökad utsträckning tilldragit sig förfalskarnas intresse.¹⁵² I dagsläget saknar nationella tullmyndigheter möjlighet att på grundval av gemenskapsrätten ingripa mot dylika intrång, och är begränsade till ingripanden mot varor som gör intrång i andra rättigheter, till exempel varumärken.

Ett undantag från förordningens tillämpningsområde som har funnits i dess föregångare från införandet av den första förordningen av detta slag 1986 är undantaget för privatimport av icke-kommersiell natur.¹⁵³ Liksom tidigare begränsas detta undantag av gränsen för tullbefrielse. Detta är ett undantag som allt sedan 1986 års förordning har utsatts för skarp kritik från rättighetsinnehavare.¹⁵⁴ Dessa har argumenterat utifrån att det rör sig om ett

---

¹⁵⁰ KOM (2003) 0020 slutlig, s. 3.

¹⁵¹ Förordning (EG) nr 1383/2003 art 2 (1).

¹⁵² KOM (2003) 0020 slutlig, s. 5.

¹⁵³ Förordning (EG) nr 1383/2003 art 3 (2).

¹⁵⁴ KOM (2003) 0020 slutlig, s. 5.

oacceptabelt undantag som legitimerar viss handel med intrångsgörande varor och sänder fel signaler till konsumenter.¹⁵⁵ Det uppenbara motivet till detta undantag är fortfarande att undanta denna typ av relativt sett harmlösa handel och istället fokusera tullmyndigheternas resurser på handel i kommersiell skala. I och med att tröskeln för tullmyndigheternas ingripande ex officio har sänkts i och med den nya förordningen, vilket behandlas nedan, torde detta undantag vara än mer påkallat än tidigare.

En förändring av undantaget har dock ägt rum i förordning (EG) nr 1383/2003. I syfte att undvika att en organiserad, mer omfattande införsel av intrångsgörande varor sker genom privata resenärer som annars skulle undgå tullingripande, möjliggör förordningen ingripande gentemot privatpersoner om det finns påtagliga misstankar om att införsel ingår som en del av en större, kommersiell operation. Omfattningen av denna typ av import är i dagsläget mycket omfattande och det kan inte hållas för osannolikt att undantaget för privat import kommer att ytterligare begränsas i framtiden.¹⁵⁶

3.5.3 Ansökningsförfarandet

I den nya förordningen har kraven på tillhandahållande av information från rättighetsinnehavaren reglerats på ett tydligare sätt. Denna information är ett inslag av avgörande betydelse för tullmyndighetens behandling av ansökan då det är på denna information som myndigheten dels ska ta ställning till ansökan i sig, dels kunna identifiera och ingripa mot misstänkta varor. Efter ikraftträdandet av 2003 års förordning kommer information innefattande en teknisk beskrivning av de aktuella varorna, exakta uppgifter om typen av intrång som åberopas och av rättighetsinnehavaren utsedd kontaktperson vara obligatorisk.¹⁵⁷ Givetvis krävs också att rättighetsinnehavaren kan styrka de rättigheter denne gör gällande i förhållande till de varor ansökan avser. I övrigt ska rättighetsinnehavaren överlämna information, om denna finns tillgänglig, rörande den ursprungliga varans värde, varornas lokalisering, andra uppgifter för närmare identifiering, varornas planerade avsändar- och mottagningsdag, vilket transportmedel som används, identitet på inblandade personer, tillverkningslandet, transportvägar samt en teknisk beskrivning syftande till att möjliggöra för tullmyndigheterna att skilja eventuella förfälskningar från en autentisk vara. Tullmyndigheten har också i vissa fall rätt att begära vissa specificerade uppgifter från rättighetsinnehavaren.

Syftet med denna tämligen preciserade uppräknings av den information som får avkrävas en rättighetsinnehavare i dennes ansökan är att undvika att olika krav ställs i olika medlemsstater, vilket var möjligt enligt formuleringen i den gamla förordningen, samtidigt som tullmyndigheten tillförsäkras erforderliga uppgifter för att dels kunna behandla ansökan, dels kunna utföra effektiv bevakning och ingripande. Samtidigt som man har önskat att underlätta för

---

¹⁵⁵ Alexander Benczek, s. 127.

¹⁵⁶ http://europa.eu.int/comm/taxation_customs/customs/counterfeit_piracy/counterfeit3_en.htm, 18/8 2003.

¹⁵⁷ Förordning (EG) nr 1383/2003, art 5 (5).

rättighetsinnehavare att inkomma med framgångsrika ansökningar har man inte kunnat frångå att ställa krav på relativt detaljerad information. Utan denna information vore det utsiktslöst för tullmyndigheterna att försöka lokalisera de intrångsgörande varorna i de stora varuflöden som konstant strömmar in i och ut från den gemensamma marknaden.

Ansökningsavgift kommer inte längre att kunna tas ut av en tullmyndighet för att behandla ansökan om bevakning och ingripande.¹⁵⁸ Syftet med denna reform sägs vara att man vill utöka möjligheterna för små och medelstora företag att utnyttja förordningen utan att tynga dessa med avgifter.¹⁵⁹ Det officiella syftet med denna avgift har varit att täcka tullmyndighetens kostnader för bevakning och ingripande, vilket har varit en logisk följd av att huvudansvaret för förhindrandet av handeln med intrångsgörande varor har lagts på rättighetsinnehavaren och där tullmyndigheten i det närmaste intagit en assisterande funktion. Samtidigt har dock avgifterna fyllt en viss funktion att avhålla rättighetsinnehavare från att försöka upprätthålla en konstant bevakning vid gemenskapens yttre gränser.¹⁶⁰ Det kan dock knappast ifrågasättas att avskaffandet av dylika avgifter troligtvis kommer att sänka tröskeln för mindre företag som önskar tillämpa förordningens regelverk, ett av de uttalade målen med förordning (EG) nr 1383/2003.

I samma syfte har man även valt att avskaffa ställande av säkerhet. I tidigare förordningar har det återfunnits ett krav, dock frivilligt för medlemsstaterna att tillämpa, på att en rättighetsinnehavare kan prestera erforderlig säkerhet för att täcka eventuella kostnader som ett obefogat tullingripande kunde medföra. Detta krav är således avskaffat i den nya förordningen. Istället för denna säkerhet ska tullmyndigheten kräva att den sökande gör ett skriftligt åtagande om att "fullgöra eventuella skyldigheter" i förhållande till personer som blir föremål för ingripande enligt förordningen.¹⁶¹ Åtagandet ska även inkludera eventuella lagringskostnader samt kostnader för eventuell förstörelse av varorna. Hur detta rimmar med det faktum att man uttryckligen önskar att mindre företag ska begagna sig mer av förordningen än tidigare kan diskuteras. Det torde vara så att företag som är kapabla att göra ett trovärdigt åtagande enligt förordningen knappast skulle vara oförmögna att uppställa erforderlig säkerhet, medan det motsatta kan antas gälla för många mindre företag. Risken för att den sökande inte kommer att kunna prestera betalning om sådan erfordras torde öka i och med denna förändring, samtidigt som det givetvis underlättar för den sökande.

Ännu en nyhet i den nya förordningen är att giltighetstiden för en ansökan harmoniseras över hela gemenskapen. Som har nämnts ovan gäller detta redan nu för gemenskapsvarumärken.¹⁶² Detta utvidgas nu till att gälla samtliga immateriella rättigheter. Giltighetstiden fastställs till maximalt ett år,

---

¹⁵⁸ Förordning (EG) nr 1383/2003, art 5 (7).

¹⁵⁹ KOM (2003) 0020 slutlig, s. 3f.

¹⁶⁰ Shareen Billings, s. 346.

¹⁶¹ Förordning (EG) nr 1383/2003, art 6.

¹⁶² Förordning (EG) 241/1999 art 1 (5) (d).

och kan förlängas efter ny ansökan av rättighetsinnehavaren.¹⁶³ Dessutom kommer ansökningsformulärets utformning att bli enhetlig.¹⁶⁴ Detta kommer sannolikt leda till ett administrativt väsentligt förbättrat ansökningssystem, där ombud för rättighetsinnehavare inte behöver sätta sig in i olikartade ansökningshandlingar som varierar mellan medlemsstaterna. Detta kan tyckas vara av underordnad betydelse men man bör hålla i åtanke att det ofta rör sig om mycket snabba förfaranden med snäva tidsramar. Det innebär sannolikt också att kostnaderna vid ansökningar minskar för rättighetsinnehavarna.

Den harmoniserade giltighetstiden torde vara ägnad att i stor utsträckning underlätta för rättighetsinnehavare att upprätthålla en tullbevakning längs hela gemenskapens yttre gränser. Tidigare tvingades rättighetsinnehavaren övervaka de olika ansökningarna för att försäkra sig om att inte giltighetstiden löpt ut i någon av de femton medlemsstaterna. Detta arbete besparas nu således en rättighetsinnehavare som önskar tullbevakning längs hela eller större delar av gemenskapens yttre gräns.

3.5.4 Ingripande

Även regler som berör ingripande från tullmyndigheterna gentemot misstänka varor har till vissa delar undergått förändringar i och med den nya förordningen.

---

¹⁶³ Förordning (EG) nr 1383/2003 art 8.

¹⁶⁴ KOM (2003) 0020 slutlig, s. 6.

3.5.4.1 Ingripande ex officio

En förändring av betydelse rör tullmyndigheternas ingripanden ex officio.¹⁶⁵ Tidigare, enligt förordning (EG) nr 3295/94, kunde tullmyndigheter ingripa mot varor som konstaterats göra intrång i vissa immateriella rättigheter. I den nya förordningen har tullmyndigheternas möjlighet att ingripa utvidgats till att ingripa mot varor som man har skäl att misstänka gör intrång i immateriella rättigheter. Denna utvidgning av tullmyndigheternas möjligheter att ex officio ingripa torde vara mycket betydelsefull, då det inte helt sällan är just ett dylikt ingripande från tullmyndigheternas sida och sedermera given information som uppmärksammar rättighetsinnehavaren på intrångsgörande varor. Genom att sänka tröskeln för tullmyndighetens befogenhet att ingripa ökar således möjligheten att ingripa mot intrångsgörande varor. Liksom tidigare gäller att ett kvarhållande ex officio av en tullmyndighet endast får utsträckas till högst tre arbetsdagar, att jämföra med tio arbetsdagar om tullmyndigheten agerar på grundval av en ansökan.

Kommissionen har som motiv till denna utvidgade möjlighet anfört att främst små och medelstora rättighetsinnehavare har ytterst begränsade möjligheter att lägga ned erforderliga resurser för att själva bevaka sina rättigheter.¹⁶⁶ Detta är nog i och för sig riktigt, men även stora och resursstarka rättighetsinnehavare torde ha stor nytta av denna utvidgning av tullmyndigheternas agerande ex officio. De senare är ofta innehavare till rättigheter med hög profil och popularitet, varför antalet intrång torde vara avsevärt större. Det är knappast oskäligt att anta att det är tämligen ogörligt även för stora företag att själva försöka införskaffa underrättelser och bevaka sina rättigheter gentemot otaliga intrång av varierande omfattning.

3.5.4.2 Utgivande av information

Även reglerna för information till en rättighetsinnehavare efter ett ingripande har preciserats och proceduren förenklats.¹⁶⁷ Denna information var i den gamla förordningen primärt begränsad till deklarerans och mottagarens namn och adress i den mån dessa uppgifter är kända.¹⁶⁸ I förordning (EG) nr 1383/2003 har denna information utökats till att även omfatta uppgifter om mängden varor, faktisk eller uppskattad, och av vilken beskaffenhet dessa varor har.¹⁶⁹ Även uppgifter om varornas ursprung och destination kan tillhandahållas rättighetsinnehavaren på begäran av denne. Liksom tidigare är dock utlämnandet av personuppgifter enligt ovan underkastat nationella sekretessregler.

---

¹⁶⁵ Förordning (EG) nr 1383/2003 art 4.

¹⁶⁶ KOM (2003) 0020 slutlig, s. 4.

¹⁶⁷ Förordning (EG) nr 1383/2003 art 9 (2).

¹⁶⁸ Förordning (EG) nr 3295/94 art 6 (1).

¹⁶⁹ Förordning (EG) nr 1383/2003 art 9 (2-3).

3.5.4.3 Prov

Vidare är möjligheterna till provtagning för analys preciserade och utökade. Tidigare hade tullmyndigheten möjlighet att ta prover från de kvarhållna varorna för att underlätta undersökningsförfarandet.¹⁷⁰ Rättighetsinnehavare och deras representanter saknade dock denna möjlighet, ett förhållande som kritiserats hårt.¹⁷¹ I den nya förordningen har detta utvecklats till att tullmyndigheten får ta prov som sedan kan översändas till rättighetsinnehavaren för analys.¹⁷² Denna provtagning och analys sker på rättighetsinnehavarens ansvar, och proverna ska återställas och återlämnas efter avslutad analys. Detta torde begränsa vilka prover det är möjligt att göra med stöd av denna regel, då varorna uppenbarligen inte får förstöras. Att notera är att detta förfarande begränsas av nationella regler.

3.5.4.4 Förenklat förfarande

I och med förordning 1383/2003 introduceras ett nytt, förenklat förfarande för att förpassa varor som gör intrång i immateriella rättigheter utanför den ekonomiska systemet.¹⁷³ Även detta förfarande har motiverats, som många andra av förändringarna i den nya förordningen, med hänsyn till små och medelstora rättighetsinnehavare. Det är också något som har önskats av företrädare för rättighetsinnehavare.¹⁷⁴ Detta förenklade förfarande är dock inte obligatoriskt att införa för medlemsstaterna, och det måste stå i överensstämmelse med övrig nationell lagstiftning som berör frågan.

Förfarandet innebär att i fall då en tullmyndighet har gjort ett ingripande gentemot varor, kan dessa med rättighetsinnehavarens samtycke förstöras utan att någon prövning i sak huruvida intrång föreligger har ägt rum. Införandet av detta förenklade förfarande är som ovan nämnts inte obligatoriskt för medlemsstaterna, men om de väljer att implementera detta förfarande uppställs vissa krav på dess utformning. Förstöring av varor som tullmyndigheten kvarhållit eller uppskjutit förfarandet får endast äga rum efter skriftlig begäran av rättighetsinnehavaren och med deklaratens, innehavarens eller ägarens skriftliga samtycke, som kan ges antingen via rättighetsinnehavaren eller direkt till tullmyndigheten. Rättighetsinnehavaren har tio arbetsdagar, tre arbetsdagar om det rör sig om lättfördärliga varor som exempelvis vissa typer av livsmedel, på sig efter att denne informerats om tullmyndighetens ingripande att inkomma med denna begäran. Detta är i sig inte så anmärkningsvärt, av större intresse, och mer kontroversiellt, är att det föreligger en presumtion för att deklaratens samtycke föreligger om denne inte motsatt sig förstöring inom den föreskrivna tiden tio arbetsdagar,

---

¹⁷⁰ Förordning (EG) nr 3295/94 art 6 (1).

¹⁷¹ *Final Report on responses to European Commission Green Paper on Counterfeiting and Piracy*, 7th June 1999, s. 24.

¹⁷² Förordning (EG) nr 1383/2003 art 9 (3).

¹⁷³ Förordning (EG) nr 1383/2003 art 11 (1).

¹⁷⁴ *Final Report on responses to European Commission Green Paper on Counterfeiting and Piracy*, 7th June 1999, s. 24f.

en tidsperiod som kan förlängas med ytterligare tio arbetsdagar vid behov. Förstöringen sker normalt på rättighetsinnehavarens bekostnad och varuprover ska sparas av tullmyndigheten för bevissyfte i eventuella rättsliga processer. Om deklaranter, innehavare eller ägare till varorna motsätter sig förstöring får det förenklade förfarandet inte tillämpas, utan ett sedvanligt förfarande ska äga rum.¹⁷⁵

Som nämnts ovan har även denna reform motiverats med hänsyn till små och medelstora rättighetsinnehavare. Vad man framför allt vill undvika är att åsamka dessa stora kostnader för främst lagerhållning av varorna under en utdragen rättsprocess där sakfrågan är klar.¹⁷⁶ Likaså kan införandet av en presumtion för samtycke motiveras med att deklaranter, innehavare och ägare till intrångsgörande varor utsatta för tullingripande inte helt sällan kan vara svåra att identifiera eller lokalisera, då det ofta rör sig om mindre samarbetsvilliga personer som ofta är svåra att kommunicera med.

3.5.4.5 Missbruk av information

Då förordning (EG) nr 1383/2003 i och med sitt ikraftträdande 2004 kommer att medföra att en rättighetsinnehavare får tillgång till mer information än tidigare, ökar också behovet av att förhindra missbruk av dylik information. I syfte att motverka ett dylikt missbruk har det i förordningen införts ett stadgande om förbud mot missbruk av information tillhandahållen av en tullmyndighet i enlighet med förordningen.¹⁷⁷

Den information som en rättighetsinnehavare tillhandahålls är exklusivt förbehållen användning för vissa förfaranden, uppräknade i förordningen. Det rör sig då om att fastslå att en immateriell rättighet har kränkts, för det förenklade förfarandet och för att inleda ett rättsligt förfarande för att få det immaterialrättsliga intrånget prövat i sak.¹⁷⁸ Denna begränsning av användandet av information gäller dock bara viss information tillhandahållen enligt artikel 9 (3) 1 st, nämligen mottagarens, deklarantens, mottagarens respektive avsändarens namn och adress samt ursprung och härkomst för de intrångsgörande varorna. Information rörande beskaffenheten eller kvantiteten av varorna enligt artikel 9 (2) omfattas inte av dessa restriktioner.

Den uppräknade av tillåtna användningsområden som återfinns i förordningen är absolut exklusiv. All annan användning är förbjuden, inklusive för en uppgörelse i godo vilket också är utskrivet i förordningen.¹⁷⁹ Om en rättighetsinnehavare trots detta använder sig av informationen på annat än avsett sätt kan denne bli civilrättsligt ansvarig enligt nationell lagstiftning. Vidare kan dennes ansökan upphävas för återstoden av giltighetstiden. För det fall det rör sig om upprepade eller särskilt allvarliga

---

¹⁷⁵ Förordning (EG) nr 1383/2003 art 11 (2).

¹⁷⁶ KOM (2003) 0020 slutlig, s. 7.

¹⁷⁷ Förordning (EG) nr 1383/2003 art 12 1 st.

¹⁷⁸ Förordning (EG) nr 1383/2003 art 10, 11 och 13 (1).

¹⁷⁹ Förordning (EG) nr 1383/2003 art 12 2 st.

fall av missbruk kan tullmyndigheten även vägra förnyelse av ansökan. Detta är dock begränsat till den medlemsstat där missbruket ägt rum, med undantag för de senare fallen och då det rör sig om en ansökan rörande ett gemenskapsvarumärke då samtliga tullmyndigheter inom gemenskapen ska informeras.¹⁸⁰ Denna sanktion kan givetvis få allvarliga följder för en rättighetsinnehavare, samtidigt som den väcker vissa funderingar rörande kommissionens motivering om behovet av att skydda konsumenter och annan allmänhet.

3.6 Förordning (EG) nr 953/2003 - specialreglering för vissa läkemedel

I juni 2003 trädde förordning (EG) nr 953/2003 i kraft. Denna förordning är en specialreglering rörande möjligheten till tullingripande gentemot vissa läkemedel som exporterats till världens fattigaste länder för försäljning till priser väsentligen understigande marknadspriset i OECD-länderna.¹⁸¹ I förordningen uppställs ett förbud mot import till den gemensamma marknaden av vissa så kallade prisdifferentierade läkemedel som har exporterats från EG.¹⁸² Med prisdifferentierade läkemedel avses vissa i förordningen angivna läkemedel för behandling av specifika sjukdomar som även dessa anges i förordningen.¹⁸³ Det viktigaste målet med förordningen är att tillgodose världens fattigaste länder med effektiva mediciner gentemot främst AIDS/HIV till låga priser.¹⁸⁴

Det som gör förordning (EG) nr 953/2003 intressant för denna uppsats är att den möjliggör tullingripande gentemot varor som inte är varumärkesförfalskade eller pirattillverkade. Tullingripandet sker ex officio vid misstanke om import av prisdifferentierade läkemedel.¹⁸⁵ Detta är den enda gemenskapsrättsliga reglering där tullingripande möjliggörs gentemot genuina varor, det vill säga gentemot parallellimport från länder utanför EG. I övrigt gäller att tullingripande mot parallellhandel inte är möjligt på grundval av EG-rätten.¹⁸⁶ Som nämnts tidigare i denna uppsats har parallellimport uttryckligen undantagits från gränsskyddsregleringen för immateriella rättigheter.

I förordningen uppställs en rad krav för att en läkemedelsprodukt ska omfattas av förordningens skydd. Det viktigaste i detta sammanhang är kravet på att produkterna ska vara försedda med en särskilt märkning som identifierar dem som prisdifferentierade läkemedel.¹⁸⁷ Denna märkning är

---

¹⁸⁰ Förordning (EG) nr 1383/2003 art 12 3 st.

¹⁸¹ Förordning (EG) nr 953/2003 art 1-3.

¹⁸² Förordning (EG) nr 953/2003 art 2.

¹⁸³ Förordning (EG) nr 953/2003 art 1(2) a.

¹⁸⁴ COM (2002) 592 final, Proposal for a Council regulation to avoid trade diversion into the European Union of certain key medicines, s 3.

¹⁸⁵ Förordning (EG) nr 953/2003 art 8.

¹⁸⁶ Hans Henrik Lidgard, s. 135.

¹⁸⁷ Förordning (EG) 953/2003 art 7.

uppenbarligen ägnad att underlätta tullmyndigheternas arbete med att upptäcka import av dylika läkemedel. Att notera i sammanhanget är att det är endast de enskilda produkter som godkänts och märks som prisdifferentierade som omfattas av förordningen. Parallellhandel med andra läkemedelsprodukter kan således fortfarande inte bli föremål för ett tullgripande.

4 Analys

Mot bakgrund av den undersökning jag har gjort av EG:s gränsskyddsreglering rörande varumärkesförfalskade och pirattillverkade varor framstår det tydligt att en utveckling har ägt rum. Regleringen rörande gränsskydd har utvecklats från att vara ett relativt smalt instrument, inriktat enbart på varumärkesförfalskningar, till att bli ett brett verktyg omfattande flertalet av existerande immateriella rättigheter. Vid varje reform som har genomförts sedan den första regleringen kom i och med förordning (EG) nr 3842/86 har tillämpningsområdet breddats, tillgängligheten ökat och ingripandesituationerna vidgats till att omfatta nya förfaranden. Detta ger intrycket att kommissionen har låtit förordningen ”växa till sig” över tiden. Allteftersom berörda myndigheter har skaffat sig mer och bättre kunskaper och erfarenheter på området av bekämpning av immaterialrättsliga intrång har lagstiftaren följt efter och tilldelat ytterligare uppgifter och befogenheter.

Frågan är då hur rättighetsinnehavarens ställning har förändrats i denna utveckling samt vilka konsekvenser detta har medfört för andra motstående intressen. När jag i analysen använder begreppet motstående intressen talar jag ofta om de aktörer mot vilka gränsskyddsregleringen kan komma att användas, exempelvis importörer eller exportörer av varor som kan komma att misstänkas vara intrångsgörande. Ett övergripande motstående intresse är dock behovet av en fungerande internationell handel, eftersom ett alltför starkt värnande om rättighetsinnehavarnas intressen i slutänden skulle kunna verka hämmande på denna handel.

4.1 Skyddet av rättighetsinnehavarens intressen kontra motstående intressen

Det grundläggande syftet med gränsskyddsregleringen rörande varumärkesförfalskade och pirattillverkade varor är att skydda befintliga immateriella rättigheter från intrång genom handel med intrångsgörande varor över EG:s yttre gränser. Sedan den första förordningens tillkomst 1986 har en märkbar utveckling ägt rum rörande skyddet för rättighetsinnehavarens intressen. 1986 års förordning omfattade endast varumärkesförfalskningar och hade således ett tämligen snävt tillämpningsområde. Tullmyndigheten kunde endast agera efter ansökan från en rättighetsinnehavare och saknade således möjlighet att agera ex officio. Vidare omfattade förordningen endast varor som deklarerats för import till EG:s gemensamma marknad och andra tullförfaranden föll således utanför förordningens räckvidd.¹⁸⁸ Sedan dess har ett stort antal förändringar ägt rum och idag ger regleringen rättighetsinnehavarna ett mer omfattande skydd,

---

¹⁸⁸ Se avsnitt 3.3.

både med avseende på de immateriella rättigheter som omfattas och de möjligheter som finns till ingripande mot intrång.¹⁸⁹

Det är således tydligt att den utveckling som skett i EG:s gränsskyddsreglering uppvisar en tendens att stärka skyddet för rättighetsinnehavarnas intressen. Frågan är då vilka konsekvenser denna utvecklingstrend kan medföra samt hur skyddet för motstående intressen kan påverkas. Det är tydligt att ett ökat tillvaratagande av rättighetsinnehavarnas intressen också innebär att andra intressen kan bli lidande. I det följande avser jag att analysera hur de olika intressena tillvaratas. Då det är svårt att analysera varje enskild regel och dess konsekvenser har jag valt att istället basera analysen på ett antal, enligt min mening, särskilt betydelsefulla förändringar i gränsskyddsregleringen. Inom ramen för varje sådan förändring avser jag att diskutera hur rättighetsinnehavarnas respektive andra motstående intressen skyddas och huruvida en förändring eller förskjutning i balansen mellan dessa intressen har skett. Jag kommer även att diskutera vissa frågor relaterade till parallellhandel.

4.1.1 Ställande av säkerhet

En förändring som är värd att notera särskilt är den förändring som ägt rum avseende en skadelidande importörs möjlighet att tillförsäkras ett berättigat skadestånd. I samtliga förordningar som behandlar tullingripande gentemot varumärkesförfalskade och pirattillverkade varor återfinns bestämmelser rörande hur eventuella skador som åsamkas en importör eller ägare ska kompenseras om det visar sig att ingripandet inte var befogat. Det rör sig om skadestånd för den ekonomiska förlust som kan påvisas. Detta torde inte utgöra en kontroversiell fråga. En importör som har åsamkats förluster på grund av ett ingripande som i efterhand visar sig vara ogrundat bör ha möjlighet att få skadestånd för sina förluster.

I de tidigare förordningarna föreskrevs att en rättighetsinnehavare i samband med en ansökan om tullingripande även förpliktigades att ställa säkerhet för de eventuella skador som kunde uppkomma.¹⁹⁰ Detta har även diskuterats i kapitel 3 i detta arbete. Där har även nämnts att kravet på ställande av säkerhet vid ansökan om ett tullingripande har avskaffats i förordning (EG) nr 1383/2003. Ställandet av säkerhet har numera ersätts med ett krav på att rättighetsinnehavaren ska göra ett åtagande om att betala samtliga eventuella kostnader som kan uppkomma med anledning av tullingripandet.¹⁹¹ Denna förändring har av kommissionen motiverats med att man önskat öka tillgängligheten av förordningens regelverk för mindre och medelstora företag, för vilka det kan vara svårare att bära de utgifter det är förknippat med exempelvis ställandet av en bankgaranti.¹⁹² Denna förändring innebär således att rättighetsinnehavare som utgörs av små eller medelstora företag

---

¹⁸⁹ Se avsnitt 3.5.

¹⁹⁰ Förordning (EEG) nr 3842/86 art 3 (3), förordning (EG) nr 3295/94 art 3 (6).

¹⁹¹ Förordning (EG) nr 1383/2003 art 6,

¹⁹² KOM (2003) 0020 slutlig, s. 3f.

får lättare att ta sina intressen i anspråk och är således en utveckling som i detta avseende gynnar rättighetsinnehavarna.

Förändringen avseende ställande av säkerhet har dock skapat en potentiellt bekymmersam situation. En rättighetsinnehavare som inte är kapabel att presentera en säkerhet för de eventuella skador en importör, ägare eller annan drabbas av på grund av ett tullingripande initierat på grundval av en ansökan från rättighetsinnehavaren i fråga, förefaller förväntas vara kapabel att bära utgifterna av de skador som kan uppkomma. Om så verkligen är fallet torde rättighetsinnehavaren rimligen även vara kapabel att bära kostnaderna för ställandet av en rimlig säkerhet. Här kan således skönjas en risk för att rättighetsinnehavare som utgörs av små eller medelstora företag inte kommer att kunna infria sina eventuella förpliktelser gentemot en skadelidande motpart. Detta innebär i så fall att borttagandet av kravet på säkerhet innebär en försämring avseende skyddet för dessa sistnämnda aktörers intressen. En sådan försämring skulle också på sikt i detta avseende kunna innebära ett visst hot mot intresset av en fungerande handel och en effektiv konkurrens.

Det kan ifrågasättas om det i praktiken inte har skapats en presumtion för att varor som blir föremål för tullingripande är intrångsgörande varor. Genom att anpassa gränsskyddsregleringen till denna underförstådda presumtion där fallet torde vara att det absoluta flertalet anmälda varor visar sig vara intrångsgörande, besparas rättighetsinnehavaren de utgifter som ställande av en säkerhet innebär.¹⁹³ I och med att ställda säkerheter inte har tagits i anspråk då av tullmyndigheten kvarhållna varor verkligen visat sig vara varumärkesförfalskade eller pirattillverkade förefaller säkerheternas praktiska betydelse varit utomordentligt begränsad, särskilt sett i relation till de kostnader framställandet har varit förknippat med. Resultatet blir dock att risken för att rättighetsinnehavaren inte kan eller i övrigt motsätter sig att ersätta de skador som ett felaktigt ingripande medför ökar dock avsevärt för den händelse att varorna inte befinns vara intrångsgörande.

Sammantaget visar den förändring som har ägt rum avseende ställandet av säkerhet enligt min mening på en förskjutning av gränsskyddsregleringen i riktning mot ett allt större hänsynstagande till rättighetsinnehavarnas intressen på bekostnad av andra intressen.

4.1.2 Förenklat förfarande

Införandet av det förenklade förfarande som har beskrivits i avsnitt 3.5.5.4 är en av de mer betydande förändringar som har genomförts av gränsskyddsregleringen sedan den första förordningen 1986. Möjligheten att utverka ett omedelbart förstörande av varor som är föremål för ett tullingripande, utan en materiell prövning i sak kommer enligt min

---

¹⁹³ Någon tillförlitlig statistik som utvisar att flertalet tullingripanden riktas mot intrångsgörande varor har inte kunnat påträffas men torde vara ett mycket sannolikt förhållande.

uppfattning att underlätta högst väsentligen för en rättighetsinnehavare. Denne kommer att kunna tillvarata sina intressen till avsevärt lägre kostnader än vad som idag är fallet eftersom det förenklade förfarandet kommer att medföra en större kostnadseffektivitet avseende bekämpningen av intrångsgörande varor. Vid smuggling av dylika varor torde det vara vanligt förekommande att importörer och ägare inte går att identifiera, än mindre kommunicera med. Dagens situation innebär att uppenbarligen varumärkesförfalskade eller pirattillverkade varor måste lagerhållas tills efter en materiell prövning av saken, något som kan vara förknippat med betydande kostnader. Med det förenklade förfarandet och presumptionen om godkännande av förstöring av de aktuella varorna riskerar en dylik lagerhållning inte att bli onödigt utdragen vilket kommer att gynna rättighetsinnehavarna ekonomiskt.

Detta kommer sannolikt också att medföra att de syften som angetts med införandet av detta förfarande kommer att uppnås, det vill säga att underlätta för medelstora och små företag att utnyttja förordningen och på så sätt på ett mer ändamålsenligt sätt kunna skydda sina intressen i förhållande till immaterialrättsliga intrång.

För en importör innebär dock detta nya förfarande en mer riskabel situation. Om importörens varor inte är intrångsgörande ökar risken för att dessa ändå kommer att förstöras utan att importören erhållit en materiell prövning av saken. Denna risk torde i och för sig vara begränsad för en större, välorganiserad och seriös importör. Däremot riskerar småföretag i högre utsträckning att bli lidande. Det kan nämligen enligt min mening inte förbises att när det gäller små företag, exempelvis enmansföretag där importverksamheten bedrivs som en sidoverksamhet, att ett bestridande av en rättighetsinnehavares ansökan om förstöring av kvarhållna varor inte hinner nå tullmyndigheten inom föreskrivna tio dagar, efter vilka det föreligger en presumtion för att importören eller ägaren har godkänt det förenklade förfarandet. Det finns således en tydlig rättssäkerhetsproblematik i införandet av ett förenklat förfarande. Det kan i frågasättas om en presumtion av det aktuella slaget är alltför långtgående. Trots allt kan det handla om förstörelse av egendom av ett betydande ekonomiskt värde som grundas på ett beslut utan föregående materiell prövning. Vid felaktiga beslut utges visserligen kompensation i form av skadestånd men det kan ifrågasättas om skadeståndsinstitutet verkligen täcker de verkliga ekonomiska förlusterna.¹⁹⁴

Sammantaget torde införandet av det förenklade förfarandet genom att öka kostnadseffektiviteten vid ett tullingripande innebära en utveckling i riktning mot att gynna rättighetsinnehavarnas intressen. Däremot innebär det en viss försämring av skyddet för motstående intressen.

---

¹⁹⁴ Mogens Koktvedgaard, Marianne Levin, s. 422.

4.1.3 Risken för missbruk

De förordningar som har utgjort EG:s gränsskyddsreglering har alltsedan 1986 saknat särskilda regler för sanktionering av missbruk av regleringen från rättighetsinnehavares sida. Såväl 1986 års som 1994 års förordningar hänvisade endast till nationell lagstiftning för reglerande av rättighetsinnehavares eventuella civilrättsliga ansvar. Något enhetligt sanktionssystem för missbruk av förordningen återfinns således inte i dessa förordningar.

I förordning (EG) nr 1383/2003 är det civilrättsliga ansvaret för en rättighetsinnehavare alltså reglerat av nationell lag. En förändring har dock lagts till den nya förordningen jämfört med dess föregångare. I artikel 12 föreskrivs att tullmyndigheten har möjlighet att ogiltigförklara en ansökan om bevakning vid förekommande missbruk från rättighetsinnehavarens sida. Detta innebär en viss försämring av rättighetsinnehavarnas situation. Det torde dock vara en försämring av utomordentligt begränsad betydelse för flertalet rättighetsinnehavare. Exempelvis påverkas inte möjligheten för tullmyndigheten att ingripa ex officio mot varor som misstänks vara varumärkesförfalskade eller pirattillverkade. Dessutom skulle en ogiltigförklaring av en ansökan rimma illa med kommissionens uppfattning om att varumärkesförfalskade och pirattillverkade varorna kan utgöra hot mot såväl konsumentskydd som allmän säkerhet, varför det förefaller märkligt om tullmyndighetens bevakning skulle påverkas av misskötsel från en rättighetsinnehavare.

Från övriga aktörers synvinkel är förändringen med införande av reglering med syfte att stävja missbruk emellertid odelat positiv. Det finns nämligen en risk med den utveckling som har ägt rum är att systemet med tullkontroller kan bli föremål för missbruk från rättighetsinnehavares sida i syfte att försvåra konkurrerande handel. Detta är något som även har diskuterats i viss utsträckning i doktrinen.¹⁹⁵

Införandet av gränsskyddsregler av den karaktär som EG:s gränsskyddsförordningar kan innebära att regelverket utnyttjas för andra syften än de avsedda. Möjligheten till ett tullingripande gentemot misstänkta varumärkesförfalskade eller pirattillverkade varor syftar till att förhindra eller i varje fall försvåra handeln med dylika varor över den gemensamma marknadens yttre gränser. Omfattningen av de gränskontroller som genomförs och det styrande regelverket begränsas dock bland annat av en övergripande önskan hos lagstiftaren att underlätta en väl fungerande internationell handel.¹⁹⁶

---

¹⁹⁵ Andrew Clark, "The use of border measures to prevent international trade in counterfeit and pirated goods: Implementation and proposed reform of Council regulation 3295/94", s. 418.

¹⁹⁶ Ibid., s. 414.

Den potentiella lockelsen att missbruka regelverket torde inte kunna ignoreras. I doktrin har bland annat påträffats diskussioner rörande risken för missbruk av gränsskyddsregleringen i samband med patenttvister. Dessa tvister är ofta mycket komplicerade och omfattar stora ekonomiska värden. Det torde kunna ifrågasättas huruvida den gällande regleringen verkligen förmår att avhålla från ett missbruk av regelverket om det skulle ge en möjlighet att försvåra för en konkurrent. Det finns stora potentiella vinster att göra om en patentinnehavare lyckas fördröja introduktionen av en konkurrents produkter på en marknad, vinster som mycket väl kan vara större än de eventuella kostnader som ett missbruk av gränsskyddsregleringen medför.¹⁹⁷ De i förordningarna förekommande reglerna som har till syfte att förhindra missbruk är att anse som tämligen tandlösa.¹⁹⁸

Sammantaget är sanktionsmekanismerna för missbruk av förordningen inte särskilt väl utvecklade. I 2003 års förordning har dock en viss utveckling ägt rum i och med införandet av möjligheten att ogiltigförklara en ansökan efter missbruk.¹⁹⁹ Detta torde inte vara en effektiv sanktion i praktiken men visar i varje fall på att kommissionen noterat och om inte annat gjort en symbolisk gest till försvar för till rättighetsinnehavarna motstående intressen.

4.1.4 Tidsramar

Efter ett tullgripande måste rättighetsinnehavare agera vidare inom vissa bestämda tidsramar. Dessa varierar beroende på vilka grunder ingripandet baseras på, vilket har diskuterats i kapitel 3. Tidsramarnas omfattning har inte förändrats genom de olika gränsskyddsförordningar som utarbetats inom EG. Jag anser dock att det är motiverat att ändå ägna regleringen om tidsramar viss uppmärksamhet eftersom den fyller en viktig funktion.

Regleringen stadgar att om ingripandet baseras på en ansökan, har rättighetsinnehavaren därefter tio dagar på sig att agera vidare innan tullmyndigheten har att frigöra varorna. Om det rör sig om ett ingripande ex officio av tullmyndigheten är denna tidsram endast tre dagar, inom vilken rättighetsinnehavaren måste agera för att förhindra ett frigörande. Främst det senare är en tämligen snäv tidsram för rättighetsinnehavarna och är uppenbarligen tillskapad för att minska inverkan av ett tullgripande i situationer där rättighetsinnehavare av någon anledning inte önskar att gå vidare. Dessa tidsramar förefaller dock inte vara ett allvarigare problem för rättighetsinnehavarna, särskilt inte som det föreligger standardiserade handlingar för det vidare agerandet. Det förhindrar dock att en rättighetsinnehavare efter ett tullgripande fördröjer inledandet av en

---

¹⁹⁷ Andrew Clark, "The use of border measures to prevent international trade in counterfeit and pirated goods: Implementation and proposed reform of Council regulation 3295/94", s. 418.

¹⁹⁸ Förordning (EEG) nr 3842/86 art 8 (3), förordning (EG) nr 3295/94 art 9 (3), förordning (EG) nr 1383/2003 art 12.

¹⁹⁹ Förordning (EG) nr 1383/2003 art 12.

rättsprocess, och skapar i detta avseende en viss trygghet för intressenter i de varor som blivit föremål för intrång.

4.1.5 Parallellhandel

Parallellhandel har alltsedan den första gränsskyddsförordningens tillkomst 1986 uttryckligen exkluderats från gränsskyddsregleringens tillämpningsområde. Förordning (EG) nr 953/2003 som antogs i maj 2003 är den första EG-rättsliga reglering som erbjuder ett visst gränsskydd avseende parallellhandel. Med undantag av denna reglering är inte tullmyndigheternas gränskontroller tillgängliga medel för rättighetsinnehavare för att förhindra parallellhandel. Denna typ av handel måste istället angripas med andra rättsliga medel.

Med beaktande av de problem som finns rörande parallellhandel och med hänsyn till att EG-domstolen har fastslagit att parallellimporter från tredje land in i EG normalt är otillåtet på grund av de gemenskapsrättsliga konsumtionsreglerna kan det förefalla anmärkningsvärt att parallellhandel inte generellt är föremål för gränsskyddsregleringen. Rättighetsinnehavarna har även riktat kritik mot att parallellimport inte omfattas av gränsskyddsregleringen. Frågan är om denna kritik är befogad eller om det kan finnas skäl för att parallellimport skall undantas från den allmänna gränsskyddsregleringens tillämpningsområde.

Specialregleringen avseende vissa läkemedel i förordning (EG) nr 953/2003 påvisar att gemenskapen erkänner behovet av att i vissa fall, såsom i de fall förordningen tar sikte på, skydda rättighetsinnehavarnas intresse även mot parallellhandel. Bakom beslutet att i dylika fall skydda rättighetsinnehavare genom ett gränsskydd omfattande parallellimport kan anses ett rättsekonomiskt resonemang om hur önskad effekt skall uppnås. Om varorna i fråga inte skyddas från parallellimport löper rättighetsinnehavarna en risk att deras varor kommer att utkonkurreras av parallellimporterade, det vill säga i detta fall återimporterade, varor som kan säljas på marknaden till ett lägre pris. I fallet med läkemedel är denna risk uppenbar om exempelvis ett läkemedelsföretag säljer ett läkemedel i ett utvecklingsland till ett avsevärt lägre pris än vad samma läkemedel skulle betinga på den gemensamma marknaden inom EG. Om det underlåts att införa ett skydd för rättighetsinnehavarnas intressen, det vill säga att inte införa ett effektivt gränsskydd, fås sannolikt resultatet att rättighetsinnehavarna underlåter att exportera till låga priser. Detta skulle i slutänden verka negativt för utvecklingsländernas behov av medicinerna i fråga.

Frågan kvarstår dock varför parallellhandel som huvudregel inte omfattas av den immaterialrättsliga gränsskyddsregleringen. Parallellimport från länder utanför EG är som tidigare nämnts otillåtet och utgör därför inte ett skyddsvärt intresse som kan motivera ett dylikt undantag. Vid tillkomsten av 1986 års förordning var exkluderandet av parallellimport inte särskilt anmärkningsvärt. Någon gemenskapsrättslig konsumtionsprincip hade då

ännu inte fastslagits och de olika medlemsstaterna tillämpade olika konsumtionsprinciper. Detta gällde också när 1994 års förordning tillkom. Denna motivering kan dock inte längre betraktas som hållbar efter Silhouette-fallet, då det numer föreligger en gemenskapsrättslig konsumtionsprincip. Andra förklaringar får därför sökas på denna fråga. En tänkbar förklaring är att de svårigheter tullmyndigheter kan ställas inför när det gäller att särskilja lagliga varor från parallellimporterade. Det rör sig om identiska, genuina varor, och inte någon form av förfalskningar. Detta problem har man löst i förordning (EG) nr 953/2003 genom kravet på att de varor som omfattas av förordningen förses med en särskild märkning som gör det lätt för tullmyndigheterna att identifiera dessa.

En annan förklaring är att det samhällseliga skyddsbehovet är mindre påträngande när det gäller parallellimporterade varor än vad gäller varumärkesförfalskade eller pirattillverkade varor. De parallellimporterade varorna är normalt av samma kvalité som de varor som distribueras av rättighetsinnehavarna och som har producerats lagligen. Vidare skulle ett inkluderande av parallellhandel i den befintliga gränsskyddsregleringen innebära att dennas karaktär av skyddsmekanism gentemot varumärkesförfalskade och pirattillverkade varor omvandlades till ett mer allmänt upprätthållande av immateriella rättigheter. Detta skulle kunna medföra ett försämrat skydd gentemot förekomsten av varumärkesförfalskade och pirattillverkade varor eftersom dessa då inte skulle komma i direkt fokus för regleringen.

4.2 Slutsatser

Efter den undersökning och analys jag har gjort av EG:s gränsskyddsreglering har jag dragit slutsatsen att rättighetsinnehavarnas ställning successivt har stärkts och att deras intressen fått ett allt starkare skydd. Motstående intressen har såsom framgått av analysen fått vika i viss mån. Jag anser att det kan finnas vissa betänkligheter i att ge rättighetsinnehavarna ett för starkt skydd. Framförallt finns risken att legitima importörer och ägare drabbas. Särskilt avseende borttagandet av kravet på att ställa säkerhet finns en risk att importörernas rättssäkerhet äventyras och att de så att säga kan vara ”dömda på förhand”.

Utvecklingen av gränsskyddsregleringen är dock positiv för rättighetsinnehavarna. Det har blivit avsevärt enklare för dessa att skydda sina immateriella rättigheter gentemot intrång. Detta medför ett antal fördelar även ur ett samhällsperspektiv, exempelvis rörande bekämpning av organiserad brottslighet och förbättrat konsumentskydd. Min uppfattning är att det har funnits ett starkt behov av att stärka skyddet för immateriella rättigheter om man ser till 1986 års förordning. Denna förordning uppvisade en rad brister och tillkortakommanden som nu har avhjälpes genom förordningarna från 1994, 1999 och 2003. Såsom framgått av avsnitt 2.2 finns en rad skäl till att skapa ett starkt skydd för immateriella rättigheter. Jag anser vidare att det har varit motiverat att utöka regleringens omfattning till fler

immateriella rättigheter. Jag kan inte finna några övertygande skäl för att använda tullmyndigheter för att skydda vissa immateriella rättigheter men inte andra. Samtidigt anser jag att det har varit ett lämpligt tillvägagångssätt som EG valt rörande utvecklingen av gränsskyddsregleringen, det vill säga utöka förordningarnas räckvidd efterhand allteftersom kompetensnivån hos nationella tullmyndigheter såväl som behoven ökar.

Samtidigt är det viktigt att detta skydd inte utsträcks för långt. Ur en principiell synvinkel är det av betydelse att EG inte reservationslöst går rättighetsinnehavarna till mötes då detta skulle kunna komma få en hämmande inverkan på internationell handel. I praktiken tror jag emellertid inte att de potentiella problemen skall överdrivas. Utvecklingen av gränsskyddsregleringen inom EG skulle visserligen kunna inge uppfattningen att EG:s yttre gränser idag skyddas av mycket aktiva tullmyndigheter som agerar på eget initiativ eller på uppdrag av rättighetsinnehavare för att stoppa handel med varumärkesförfalskade och piratkopierade varor. Det har i och för sig skett en stor förändring i den riktningen sedan 1980-talet, men situationen skall inte överdrivas. Även efter att 2003 års förordning har trätt i kraft, kommer tullmyndigheternas verksamhet att vara begränsad till stickprov i handelsflödet. Det förefaller mig osannolikt att andra än intrångsgörande varor i någon större utsträckning skulle bli föremål för omotiverade tullingripanden. Detta är ett resultat av avvägningen mellan en smidig internationell handel och behovet av skydd för immateriella rättigheter.²⁰⁰ Merparten av den internationella handeln passerar således den gemensamma marknadens yttre gränser utan att undergå någon ingående kontroll i detta avseende.

Dessutom kan det noteras att utelämnandet av parallellhandel från gränsskyddsregleringens tillämpningsområde, med undantag för det skydd som ges för den mycket snäva kategori varor som utgörs av prisdifferentierade varor, är något som ligger i motsats till rättighetsinnehavarnas intressen.

Sammanfattningsvis är jag av uppfattningen att trots den balansförskjutning som har ägt rum till fördel för rättighetsinnehavarnas intressen det torde föreligga en rimlig avvägning i förhållande till andra intressen. Gränsskyddsregleringen kan enligt min mening inte anses medföra stora risker för hämmande effekter på internationell handel och dennas legitima aktörer. Den kan således alltjämt motiveras utifrån det starka behovet att bemöta problemet med handel med varumärkesförfalskade och pirattillverkade varor.

---

²⁰⁰ COM/2003/0046 final, s. 7.

Källförteckning

Litteratur

- Abbot, Frederick
Cottier, Thomas
Gurry, Francis
The International Intellectual Property System, Kluwer International, Haag 1999.
- Blakeney, Michael
Trade Related Aspects of Intellectual Property Rights: A Concise Guide to the TRIPs Agreement, Sweet & Maxwell, London 1996.
- Bodén, Elisabeth
Tullstopp, Institutet för immaterialrätt och marknadsrätt vid Stockholms universitet, Stockholm 1999.
- Harte-Bavendamm, Henning
Handbuch der Markenpiraterie in Europa, Manz und Stämpfli, München 2000.
- Koktvedgaard, Mogens
Levin, Marianne
Lärobok i immaterialrätt, 6:e upplagan, Norstedts Juridik, Göteborg 2001.
- Lidgard, Hans Henrik
Parallellhandel, Norstedts Juridik, Stockholm 2002.
- Merges, Robert P.
Menell, Peter S.
Lemley, Mark A.
Intellectual Property in the New Technological Age, 2:a upplagan, Aspen Publishers, New York 2000.
- Parkin, Michael
Powell, Melanie
Matthews, Kent
Economics, 3:e upplagan, Addison-Wesley Longman Ltd, Harlow 1997.

Snyder, Francis

International Trade and Customs Law of the European Union, Butterworths, London 1998.

Periodica

Benczek, Alexander

”EU: Intellectual property – Recent initiatives on EU level against counterfeiting and piracy”, *European Intellectual Property Review*, 2003.

Billings, Shaleen

”EEC Council Regulation 3842/86: An effective piracy weapon”, *European Intellectual Property Review*, 1988.

Clark, Andrew

”The use of border measures to prevent international trade in counterfeited and pirated goods: Implementation and proposed reform of Council regulation 3295/94”, *European Intellectual Property Review*, 1998.

- - -

”Trade marks and the relabelling of goods in the single market: Anti-counterfeiting implications of *Loendersloot v. Ballantine*”, *European Intellectual Property Review*, 1998.

- - -

”Parallell Imports: A New Job for Customs”, *European Intellectual Property Review*, 1999.

Dyekjaer-Hansen, Karen

”Parallell Imports and the Battle against Piracy”, *European Intellectual Property Review*, 1992.

Grogerick, Jamie S.
Little, Rory K.

”The Case for Parallell Imports”, *North Carolina Journal of International Law and Commercial Regulation*, spring 1986.

Lackert, Clark W.	”International Efforts against Trademark Counterfeiting”, <i>Columbia Business Law Review</i> , 1988.
Piatti, Marie-Christine	”Measures to combat international piracy”, <i>European Intellectual Property Review</i> , 1989.
Philips, Jeremy	”Fakin´ it”, <i>European Intellectual Property Review</i> , 1999.
Poch, Peter, Hirsch, Monika	“European Community: Trade Marks – Seizure of Counterfeits – Application of EU ‘Anti Piracy Regulation’ on Goods of Owners in Non Member Countries”, <i>European Intellectual Property Review</i> , 2000.

Svenskt offentligt tryck

Organiserad brottslighet i Sverige 2001, RKP KUT rapport 2002:12, Rikskriminalpolisen kriminalunderrättelsetjänsten.

Offentligt tryck från Europeiska kommissionen

KOM (1998) 569 slutlig, *Att bekämpa varumärkesförfalskning och pirattillverkning på den inre marknaden*.

Final Report on responses to the European Commission Green Paper on Counterfeiting and Piracy, 7 juni 1999.

COM (2002) 592 final, Proposal for a Council regulation to avoid trade diversion into the European Union of certain key medicines.

KOM (2003)0020 slutlig, *Förslag till rådets förordning om tullmyndigheternas ingripande mot varor som misstänks kränka vissa immateriella rättigheter och om vilka åtgärder som skall vidtas mot varor som kränker vissa immateriella rättigheter*.

COM (2003) 0046 final, *Proposal for a Directive of the European Parliament and of the Council on measures and procedures to ensure the enforcement of intellectual property rights*.

Nationella rättsakter

Varumärkeslag (1960:644)

Gemenskapens rättsakter

Council regulation (EEC) No 3842/86 of 1 December 1986 laying down measures to prohibit the release for free circulation of counterfeit goods.

Rådet förordning (EEG) nr 1710/92 av den 18 juni 1992 om införandet av tilläggsskydd för läkemedel.

Rådets förordning (EG) nr 3295/94 av den 22 december 1994, om åtgärder för att förhindra övergång till fri omsättning, export, återexport eller hänförande till ett suspensivt arrangemang av varumärkesförfalskade och pirattillverkade varor.

Europaparlamentets och Rådets förordning (EG) 1610/96 av den 23 juli 1996 om införandet av tilläggsskydd för växtskyddsmedel.

Rådets förordning (EG) nr 241/1999 av den 25 januari 1999 om ändring av förordning (EG) nr 3295/94 om åtgärder för att förhindra övergång till fri omsättning, export, återexport eller hänförande till ett suspensivt arrangemang av varumärkesförfalskade och pirattillverkade varor.

Rådets förordning (EG) nr 953/2003 av den 26 maj 2003 om förhindrandet av att handel med vissa viktiga mediciner avleds till den Europeiska unionen.

Rådets förordning (EG) nr 1383/2003 av den 22 juli 2003 om tullmyndigheternas ingripande mot varor som misstänks göra intrång i vissa immateriella rättigheter och om vilka åtgärder som skall vidtas mot varor som gör intrång i vissa immateriella rättigheter.

Internationella fördrag

WTO Agreement on Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights

Webbsidor

<http://www.businessweek.com>

<http://europa.eu.int/comm/enterprise>

http://europa.eu.int/comm/taxation_customs

<http://www.iccwbo.org>

<http://www.ilo.org>

<http://www.lex.unict.it>

<http://www.wto.org>

Övrigt

ICC Counterfeiting Intelligence Bureau, *International Anti-Counterfeiting Directory 2003*.

Rättsfallsförteckning

Rättsfall från EG-domstolen

EGD, mål C-355/96, *Silhouette International Schmied GmbH & Co. KG v. Hartlauer Handelsgesellschaft mbH*, 16 juli 1998, [1998] REG I-4799.

EGD, mål C-223/98, *Adidas AG.*, 14 oktober 1999, [1999] REG I-7081.

EGD, mål C-383/98, *The Polo/Lauren Company LP v PT. Dwidua Langgeng Pratama International Freight Forwarders*, 6 april 2000 [2000] REG I-2519.

EGD, mål C-244/00, *Van Doren + Q. GmbH v. Lifestyle sports + sportswear Handelsgesellschaft mbH*, 8 april 2003, [2003].